

Susidarė naujas neramumų židiny

Žmonijoje tebesireiškia politinis audrojimas, kuris vietomis prasiveržia aštriais pasireiškimais. Praėjusi savaitė kaip tik patvirtino tokią aštriai prasiveržimą.

Jau seniai Egiptas rodo savo nepasitenkinimą, kad Sueco kanale vyrauja Did. Britanijos valdžia. Dėl to Egiptas su Anglija kartkartėmis turi didesnių ir mažesnių nesutarimų. Tačiau tie nesutarimai vis būdavo išlyginami geruoju. Anglija rasdavo būdą apraminti Egiptą ir gyvenimas eidavo ramia vaga. Bet paskutiniu metu, ypač praėjusią savaitę,

menę ir didžiosios valstybės pripažinsia Egiptui Sudana — didelę sritį, kuri apima didelius Afrikos plotus iš abiejų pusių Nilo upės, visą vakarinę Etiopijos pasienį. Vad. Egipto Sudanas yra apie du kartus didesnis už Etiopiją — Abisiniją.

Egipto apetitai gana dideli, nes anksčiau jis reikalavo ir Lybijos, kuriai Jungtinės Tautos nutarė duoti visišką nepriklausomybę.

Žodžiu, praėjusi savaitė šiose srityse išryškino didelių nesutarimų, kurie kelia žmonių susirūpinimą.

Egipte kilo prieš Angliją demonstracijų,

kuriomis egiptiečiai užprotestavo prieš anglų buvimą Sueco srityje, kai Anglija, reaguodama prieš Egipto užsienių reikalų ministerio reikalavimus atsiimti iš Sueco savo kariuomenę, atsakė, kad ji nepripažįsta vienašališko Sueco kanalo sutarties laužymo, į kurį pasiryžęs Egiptas.

Toks Anglijos atsakymas Egiptui nepatiko ir susijaudinę, greičiausia dar ir kieno nors kurstomi, egiptiečiai Kai ro mieste suraušė prieš anglus demonstracijas, o Sueco perka so srityje, Ismailo meste,

egiptiečiai užpuolo anglų amunicijos sandėlius

ir juos išgrobė ir sunaikino. Dėl to Anglija stipriai užprotestavo. Užsienių reikalų ministeris Morrisonas oficialiai pareiškė, kad Anglija prieš Egiptą vartojimą fizinę jėgą panaudos taip pat jėgą.

Be to, Anglijos karo vadovybė Sueco srityje pareiškė,

kad Egipto policija riaušių metu talkino riaušiniams. Dėl to Sueco perka so srityje kilo labai įtempta politinė būsena. Egipto vyriausybė ir neramumų sritį pasiuntė savo kariuomenės dalinį. Anglijos karo daliniai, kurie budi Sueco srityje, taip pat yra pastatyti ant kojų. Kol kas dar nėra duomenų, kad ten įvyktų karinis susidūrimas, tačiau yra faktas, kad neramumai dar vis plečiasi, o egiptiečių laikysena nerodo nusiraminimo ženklų.

Egiptą bando paveikti didžiosios valstybės.

Amerika, D. Britanija ir Turkija pasiūlė Egiptui isijungti į Vidurinių Rytų saugumo paktą. Tuo būdu Egiptui netiesiogiai duota suprasti, kad Sueco kanalo teisėmis interesuotos ne viena tik Anglija, bet ir kitos valstybės ir kad Sueco klausimą galima perkelti į platesnės kontrolės plotmę, kurioje D. Britanija nedominuotų. Bet

Egiptas pareiškė naujų reikalavimų.

Egiptas atsakė kalbėsiąs su D. Britanija tik tada, kai ji iš Sueco atsiims savo kariuo-

Pakistane politiniai fanatikai įvykdė atentatą

prieš savo ministerių pirmininką Liaquat Ali Chaną, kuriam kalbant į didelę žmonių minią tūlas fanatikas du kart iššovė kalbėtojų į krūtinę ir labai jį sužeidė, kuris po to pasimirė. Minia atentatininką vietoje nušaudė.

Maskva, kurios imperialisti-

oro pastu iš Berlyno.

NAUJIENOS APIE LIETUVĄ,

ORO PASTU IŠ BERLYNO.

Išnyko sausros, liūties ir audros.

Yra žinoma, kad šiemet pavergtoje Lietuvoje dėl sausrų sunyko javai, bet sekant komunistų propagandos tarškalu, išeina, jog audros, liūties ir sausros tebuvo „kapitalistų“ — „nė oide“ sąjaušė su sąjaušė rias šiandien „gimtųjų kolūkių“ seneliai vien pasakose te užsimena.

Pyliavinės prievolos javais „derliaus dievaičiai“ vietomis spėta atnašauti iki 150 procentų. Šiaulių rajone sienas normas irgi peraugo, avys, tam pačiam rajone, kad užsiaugino tokias ilgas vilnas, jog rajono kompartijos du rusai ir vienas lietuvis centro komitetui pasiuntė džiaugsmo pranešimą.

Karvės lenktyniauja pieninumu, leidžiasi išmelžti po 2—7 l pieno daugiau. Tai duoda akstino ir runkeliams augti, po 250 centnerių hektare.

Artojai irgi įmirto paruošti dirvas žiemai, ir kad ariai, tai net dulka! Atrodo, kad bus apare, kiek anksčiau per du metus spėdavo aparti. Apie Griškabūdį Evaldas Langas varo po 7—8 ha į dieną. Panevėžio rajone M. Margytės kolchozas atrenka (ar ne tik vėtyklėm?) rūšinę sėklą ir gyvulių žiemojimui tvartuose grindžia grindis.

O obuoliai išsirpo toki gražūs, kad rusai pamanė, jog lietuvių skilvims jie per geri yra ir įsakė išvežti į Leningradą, Maskvą ir Murmanską. Už obuolių kolchozo administracijoms pradžioje sumokėti 3 milijonus rublių. „Tarybinė Klai pėda“ pradėjo šaukti, kad per mažai obuolių auginam. Tuo

9. Finkelšteina Gyta.

Teiktis priimti mano nuširdžiausius sveikinimus bei geriausius lietuviškus linkėjimus.

Kun. V. Šarka.

— Kaip galima vienu ir tuo pačiu laiku tvirtinti, kad pasaulio kapitalizmas yra negyvas ir supuvęs, tuo pačiu laiku priimti iš lavono pagelbą ir prašyti daugiau... Eden.

nė ranka čiupinėja pasaulį daugeliu pirštų, pasiuntė notas Norvegijai ir Italijai, kad jos atsimestų nuo Atlanto pakto ir neduotų Vakarams savo žemėse karinių bazių. Maskva kaltina Norvegiją ir Italiją agresingumu. Tai žinoma politika — pati muša ir pati rėkia. Kas gi patikės, kad mažutė Norvegija gali užpulti milžiną — Sovietų Rusiją? Bet Maskva tam ir Maskva, kad nesidrovėtų ir tokiu kaltinimu. Žinoma, ir Norvegija ir Italija natos atmetė, pasakiusios, kad Maskvos kaltinimai neturi jokio pagrindo. Gintis niekas ne gali toms valstybėms uždrausti, jeigu Maskva jas užpultų.

Pasaulio taikos nematyti. Tiesa, Korejoje vėl prasidėjo derybos dėl... derybų atnaujinimo. Jau kelias dienas tarėsi ryšių karininkai dėl derybų vietos ir sąlygų, kad derybos būtų saugios. Derybos tęsiasi, bet kol kas dar nieko tikra nesutarta.

Neramumų reiškiasi ir kituo-

se kraštuose. Venecueloje buvo bandytas perversmas prieš ligšiolinę trijų karininkų diktatūrą, kuri po 1949 m. perversmo ten įsigalėjo ir ligšiol nedarė pažangos. O Argentinoje ir karinio teismo rūmus ir jį pirmininko butą mėsos bombos, nes tas teismas dabar vykdo samokslininkų prieš Peroną „valymą“.

Irano naftos šaltinių nusavinimo klausimas

JTO Saugumo Tarybos pradėtas svarstyti spalio 15 d., bet prie susitarimo dar neprieinama. Esą Iranas nesutinkas, kad tas klausimas būtų S. T. nagrinėjamas. Šiam svarstymui pasibaigus, Mossadegh vyks vizito pas Trumaną.

Neramumų girdėti ir R. Vokietijoje. Saksonijoje, kur kasama urano rūda, darbininkų tarpe kilo neramumų, nes rusai nežmoniškai tuos išnaudoja ir neduoda nei minimalinių darbo ir gyvenimo sąlygų. Ne nuostabu, kad iš už geležinės uždangos nuolat bėga žmonės.

Mičian'as apsivertęs darbais.
Vyr. Vilniaus miesto architektorius Mičian'as leido lietuviškai pranešti, kiek jis vargštas bepoūdamas miesto aikštes, perplanuodamas gatves, kalkėm baltinant namų fasadus. Apsidžiaugęs spėjė Stoties Aikštėj pastatyti monumentalų „pirmam vėliavininkui“ paminklą, toliau griebisiantis paminklo darbu Tarybų Aikštėj Leninui. „Pergalės“ kino pastatus, nors darbai tęsiasi metų metus, pagaliau baigė ir spalio 2 d. salėj iškilmingai pradėtas kiniečių filmų festivalis. Lietuvos gyventojai turėjo progos iš garsiakalbių pasiklausyti tragiškų scenų kiniečių kalba. Šiaulių miestas be jokio triukšmo pasistatė „tarybų namus“ Pergalės Aikštėj. Ten daug ir individualių statybų.

Kolchozininkai svaidosi granatomis.
Spalio pradžioje Odesoj prasidėjo visos rusų imperijos kolchozininkų sporto varžybos. Iš Vilkaviškio nuvežta komsolka Kirvilitaitė pasižiūrėjo į Juodąją jūrą ir kad tėsė rankinę granatą, kad net kitą dieną petį maudė. Kirvil. laimėjo „tarybų sąjungos“ moterų čempiono vardą granatų mėtyme. Vilnių karininkų namuose moterys smegenis treniruoja ir prie šachmatų. Kareliją atstovauja Jesanova, Estiją — Roza, Latviją — Vorosova, Lietuvą — Lichtenšteininė.

— JAV atstovas Maskvoje Kirk sugrįžo atgal ir nežada daugiau į Maskvą vykti.

Vajus „N. L.“ būstinei
Gerb. p. Redaktorium, iš surengto šokių vakaro gavau pajamų K. S. „Šviesa“ skiria dešimt dolerių „Nepriklausomos Lietuvos“ namų statybai, kuriuos drauge su šiuo laišku jums siunčiu.

Su pagarba

N. Čepulkauskienė.

Nuoširdžiai dėkojame „NL“.

Pavizdingasis Stalino vardo kolchozas prie pat Maskvos. Tai rusų vadinamas motorizuotas kolchozas. Tokios „motorizacijos“ yra ir daugumos Rusijos sovietinių kolchozų. Tepasiziūri Amerikos komunistai, koks yra žmonių gyvenimas „po Stalino konstitucijos saule“, kaip rašo komunistinė spauda.

KANADON ATVYKS TAUTOS FONDO TVARKYTOJAS

Prof. Kaminskas jau bus atvykęs į Ameriką. Jis pasižadėjo atvykti ir Kanadon. Jam priimti Centrinę Kanados Tautos Fondo atstovybę jau suplanavo apytikrę deitotvarę. Prof. Kaminskui bus sudaryta proga prabilti į visus Montrelio lietuvių ir padaryti tautos vadavimo reikalų ir Tautos Fondo veiklos apžvalgą. Po to numatomas jo garbei pobūvis.

— Britų karo laivyno, esančio Viduržemio jūroje vad. adm. Edelstein'as buvo nuvykęs ofilialaus vizito į Jugoslavijos uostą. Tai yra pirmas Britų karo laivyno vizitas Jugoslavijai po antrojo pas. karo.

— Šiaurinę Norvegiją užklupo per ankstyva žiema.

Oras atšalo, termometras nukrito iki 0 ir pradėjo snigti. Šaltis ir sniegas užklupo laukuose daug nenukastų bulvių. — Amerika duos 23 karo laivus, kontropeidininkus savo sąjungininkams. Iš jų Prancūzija gaus 8, Danija — 2, Britanija — 1, Peru — 2, Urugvajus — 2 ir Brazilija — 8.

— D. Britanijos žemės ūkio darbininkams padidintas atlyginimas 8 šil. vyrams ir 6 šil. moterims savaitei ir paskirta dar viena savaitė mokamų atostogų. Tuo būdu žemės ūkio darbininkai turės po dvi savaites mokamų atostogų per metus. Mažiausias atlyginimas ž. ū. darbininkams bus 5 sv. 8 šil. eavaitei.

— Čekoslovakijon grąžintat pabėgęs traukinys.

TYLUS SKANDINAVIJOS TAIKOS PLANAS

Oro keliu iš Berlyno.

Švedija ir Šveicarija vadinamos vienintelėmis „neutraliomis“ valstybėmis Europoje. Neutralumo sąvoką griežčiau apibrėžus, neutralia valstybe galima pavadinti vien Šveicariją. Patys švedai savo užsienio politiką nevadina neutralia, bet „besajungine“. Švedijos užsienio politika atmeta karines sutartis su užsieniu, tačiau pasilieka sau teisę laisvai pasirinkti pozicijas pasaulinės politikos grumtynių žaisme. Tai galima pavadinti „modifikuotu neutralumu“.

Apie Švedijos geografinę padėtį diktuojamą laikyseną užsienio politikoj ir Švedijos bei Šveicarijos neutralumų skirtumus kelias pavyzdžiais pailiustravo žinomas žurnalistas Stefan Szende, sušvedėjęs vengras, Berlyne, „Amerika Haus“ patalpoje.

Švedija pasiūlo į Šveicariją pasiųsti vieną aviacijos eskadrilę vizito, bet Šveicarija atsisaikė priimti, nes lakūnų vizitas galys pažesiti griežią nepartiskumą. Prieš kelis mėnesius į Stokholmo uostą įplaukė didžiausias britų lėktuvnešis, ir

visas „besajunginės politikos“ kraštas džiugo ir kėlė ovacijas.

Švedija, rasdamos trumpiau siam oro linijos, Maskva — Vašingtonas tarpe, rankas sudėjęs nesnaudžia. 22 proc. valstybinio biudžeto atienka kariuomenės tikslams. Švedijos aviacija yra didesnė ir moderniškesnė už Prancūzijos. Žemyno armija gera apmokyta ir stipriai ginkluota. Laivynas aprūpintas greitaisiais daliniais. Tonažu laivynas, maždaug, prilygta rusų laivynui Baltijos jūroje, bet smogiama jėga už rusų žymiai stipresnis.

Švedijos egzistencija ankštai susijusi su kitų Skandinavijos valstybių likimu. Šiandien mažai kam žinoma, kad riuos taikos sutartimi suvargutuos 350 milijonų dolerių, kuriais Suomijai Rusija užkrovė mokėti prekių pavidale, praktiškai sumokėjo Švedijai. Švedija davė suomiams kreditus ir žaliavas. Paskolų grąžinimo terminui priejus, Švedijos seimas jas nubraukia. Suomijos, Norvegijos ir Danijos pokariui atstatymui Švedija pagal bėjo 4—5 milijardais švedų kronų. Palyginus su tautos pajamomis, ši pakeiba kur kas prašoka tą auką, kurią JAV mokėsių mokėtojas priverstas mokėti Marshall'o planui.

Kaip matos, Švedijai yra svėtimas kai kieno jai primetamas „skandinavizmas“ ar „splen-

did isolation“. Švedija, sumanios politikos dėka, užtikrina visai Skandinavijai šiaurės Europos saugumą.

— Stalinas gavo naują titulą: prie tėvelio, globėjo ir tautų vado jam dabar jau pridėtas ir „kriščiūnų globėjas“ titulas...

KARAS KOREJOJE

vyksta dideliu atkaklumu. Vakar šiaurėje įvyko didžiausias oro mušis, kurio metu numušti 9 komunistų lėktuvai, kiti 5 sužaloti. Pietiečiai eina pirmyn. Jie yra užėmę svarbias aukštumas. Kinai labai priešinasi.

— Rusija sutiko Amerikai grąžinti du ledlaužius, kurie, esą, buvę įšalę Šiaurės jūroje.

— JAV paskyrė 7,6 milijardų dol. ekonominės pagalbos kitiems kraštams.

— Grotewohl atmetė Adenauerio pasiūlymą sujungti Vokietiją demokratių rinkimų pagrindu.

— Norvegijos savivaldybių rinkimus laimėjo Darbo partija, surinkusi 46 proc visų balsų.

— Ben Gurion sudarė naują Izraelio ministerių kabinetą.

AMERIKOS BALSAS LIETUVIŠKAI.

Montrealy gerai girdimas šiomis valandomis: 12 val. dieną 17 banga, 4.45 po pietų 15, 31 ir 19 bangomis ir 12 val. naktį 6 ir 7,5 bangomis.

ATVYKSTA NAUJI LIETUVIAI

Pranešu, kad 1951 metais spalio mėnesio 7 dieną laivu „M. S. Fairsea“ išplaukė į Kanadą šie lietuviai:

1. Austraitė Stasė
2. Austras Juozas
3. Bapkauskas Juozas
4. Kareckas Jonas
5. Kareckienė Anna
6. Kelertas Julius
7. Finkelšteina Aron
8. Finkelšteina Ryva

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Dar vienas pareigų baras

Nesinori kartoti visiems žinomų tiesų, kurių tarpe ir tiesos apie kultūros svarbą. Bet šį kartą, vien apie ją kalbant, tenka suminėti.

Verta įsisąmoninti, kad žmonija apie pasaulio tautas daugiausia žino ir apie jas sprendžia pagal jų kultūros laipsnį. Pagal tai dažnu atveju su jomis ir skaitosi.

Neginčijamas yra faktas, kad yra labai didelių tautų, su kuriomis nesiskaitoma, kurios aukščiau nevertinamos dėl to, kad jos tebėra žemos kultūros pakopose. Jos ir nesugebančios, jos ir nepajėgios. Ir greta jų yra mažų tautų, kurios turi gražiai susitvarkiusias, turtingas valstybes, daug ką sugebantias ir pajėgias.

Galima teigti, kad be kultūros tauta neturi geresnių ateities perspektyvų. Daugeliu atvejų ji yra mirties pavojuje. Be kultūros gali išaugti valstybės, bet jos nepatvarios, jos greit sunyksta, subyra ir išnyksta. Istorija žino daugelį tokių valstybių. Tiksliai kultūringos valstybės yra patvarios, nes sąmoningų jos piliečių palaikomos, jos gali egzistuoti nors ir sunkiose sąlygose; jos gali kurti tobulėjančią socialinę gyvenimą; jos gali organizuoti savo žmonių gerbūvį.

Vien jau iš šių trumpų kons tatavimų aiškėja, kad kultūra tai yra žmonijos ir jos tautų gerbūvio kūrėja, didžiausias pro greso reiškinys ir veiksnys. Todėl kiekviena tauta turi rūpintis savąja kultūra, jos klestėjimu, jos augimu.

Ir prieš mus, lietuvių tautos žmones, stovi šis nepaprastai svarbus uždavinys — rūpintis savąja kultūra. Didžiųjų tautų tarpe mes pasėsim ir liksime vien medžiaga jų kūrybai, jeigu nesirūpinsime savąja kultūra, savuoju lietuvišku progresu, savos kultūros ugdymu ir puoselėjimu.

Preš mus daugybė kultūrinų uždavinių. Bent mažumai jų!

Ir prieš mus, lietuvių tautos žmones, stovi šis nepaprastai svarbus uždavinys — rūpintis savąja kultūra. Didžiųjų tautų tarpe mes pasėsim ir liksime vien medžiaga jų kūrybai, jeigu nesirūpinsime savąja kultūra, savuoju lietuvišku progresu, savos kultūros ugdymu ir puoselėjimu.

Mieliems

GENOVAITEI ŠITKAUSKAITEI

ir

JONUI ZABIELIAUSKUI

lamingo bendro gyvenimo linki

Birutė ir Henrikas Nagai.

SPAUDOS APŽVALGA

UŽSIPUOLIMAS BE PAGRINDO

228-me „Draugų“ nr. J. Dau gailis piktai puola „Nepriklausomą Lietuvą“ ir J. Kardelį už tai, kad 36-me „NL“ nr. buvo parašyta apie Vatikano politiką vyskų atžvilgiu. Bet, 1) Straipsnelis ne Kardelio, o p. Bs., kaip jis ir pasirašytas. 2) Straipsnelis liečia Vatikano politiką, ją konstatuojant, 3) J. Kardelis Lietuvos vyskų nekritikuoja, o kaltina jau vien dėl to, kad žino, jog jie yra prievarta išvežti iš Lietuvos į Vokietiją ir todėl nekaltina jų už „jokią pasitraukimą“. 4) Jeigu jie būtų pasitraukę ir laisva valia, tai ir tuo atveju jis jų nekaltintų, nes jų pasitraukimas, jo supratimu, vargu begalėjo būti prasmingas.

P. Bs. straipsnelis taip pat neturi jokių vyskupams kaltinimų, tiksliai konstatuoja tam tikrą Vatikano politikos faktą, bet taipgi — jo nekritikuoja.

Todėl J. Daugailis neprasmin- gais jaudinasi, iškraipo faktus ir tuo klaidina „D“ skaitytojus.

O kai dėl Kardelio primetamo pasinešimo „teisti“ vyskų, tai jis tiek gali pasakyti, kad ligšiol daugiausia jį patį teisė ir tebeteisą tų katalikų spauda, kuriems katalikybės svarbi, ne katalikų tikėjimo, bet partinės politikos reikala- ms.

Ir, pagaliau, veltui J. Daugailis kalba apie įžeidimus, nes „NL“ gerbia visų tautiečių įsitikinimus, jų religiją. Sąžinės laisvės principai yra fiksuoti ir JAV ir Kandaos įstatymų ir „NL“ tvirtai jų laikosi. „NL“ gerbia ir vertina kiekvieno lie- tuvio (ir nelietuvio) įsitikini- mus ir religinius jų tikėjimus.

GG. Skaitytojus jis maloniai atsiprašo, kad išsautas nepa- grįstų užsipuolimų, jis turėjo pakartotinai suminėti savo pa- bet taipgi — jo nekritikuoja.

TAUTYBĖ ir RELIGIJA

RAŠO „TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ“ REDAKTORIUS DR. A. ŠAPOKA.

... publicistinėje etikoje mums dar daug ko trūksta“...

Dr. A. Šapoka,

„Tautybė ir religija“ 40 „NL“ nr.

„NL“ Red.

„Nepriklausoma“ Nr. 33 iš- spausdino ilgą Anso Lymano straipsnį: „Ar tikyba mus turi skirti?“, kuriame autorius ra- do malonumo nuosirdžią ar dirbtiną savo širdgėlą išlieti mano adresu. Iš klausius tų vi- šų kaltinimų, man norėtųsi dėl to pasakyti keletą žodžių.

Strapsnio pradžioje p. L. už rašo motto: „Mus lietuvius iš kitų turi skirti katalikų tikėjimas ir lietuviškieji papročiai“ (Dr. Šapoka, „Tėviškos Žibu- riai“ Nr. 31—32).

P. L. aiškina, jog Kanados Liet. Katalikų suvažiavime aš teigęs, kad mus iš kitų turi skirti ne tik mūsų papročiai, bet ir katalikų tikėjimas, iš to išeiną, kad nekatalikai esą ne- laikomi lietuviiais, tai esą skau- du girdėti ir jam pačiam, kaip nekatalikui, o taip pat visiems mažlietuviams nekatalikams, kuriuos jis atstovauja, dėl to — sako gale straipsnio — jis protestuojąs ir nesuprantąs, kas mane paskatinę tokią tiky- binę netoleranciją skelbti.

Esą, iškilus Mažosios Lietu- vos prisijungimo prie Didž. Lietuvos klausimui, to prieš- ninkai teigė, kad tai negalį įvyk- ti dėl tikybinio skirtumo, bau- ginę, kad mažlietuviiai būsią verčiami katalikybėn, dėl to tai iš Maž. L. veikėjų buvę pareikš- tos tikybinės tolerancijos vil- tys, o iš D. Lietuvos katalikų pusės taip pat įsakmiai buvę pabrėžtas vienodas visų tiky- bių lietuvių vertinimas. Čia p. L. pacituoja vysk. Karevičiaus ir kun. Krupavičiaus žodžius. Klaipėdai prisijungus prie Lie- tuvos, ištikrųjų buvusi religij- nės laisvės ir niekas neaiškins, kad lietuvis turi skirtis iš ki- tų tautybių katalikybe. Tik tremties gyvenime, stovyklose, iškilavę netolerancijos reiškini- ū, po panašių pareiškimų, kaip Dr. Šapokos“.

Po šitokių pareiškimų, p. L. svarsto ar religija gali padėti išlaikyti tautybę tarpe svi- tinių, iš pradžių tai paneigda- mas, paskui teigdamas, kad ga- li padėti, bet tam tikromis są- lygomis, dar toliau tikyba pa- vadina svarbiu varščiu prieš nu- tautėjimą, paasko: „Aš taip pat pripažįstu, kad tikyba yra svar- bus faktorius prieš nutautimą, „nors nedrįstąs sakyti, kad „vien religija... gali garantuo- ti mums nenutautimą“ ir bai- gia, kad „šie klausimai yra dis- kutuoti ir apie juos galima turėti įvairių nuomonių“.

Tik gaila, kad p. L., pats ši- tokių išvadų priėjęs, mane už- tą patį apšaukė nusikaltėliu ir toliau vėl grįžo prie protesto, kam esą „duodama suprasti, kad tik tokios tikybos gali būti lietuvis... jei duodama švel- niai suprasti, kad nekatalikai iš lietuvių tarpo išskiriami“. Baigdamas p. L. rašo, kad šiuos tikybinio sugyvenimo klau- simus iškelęs „ne pigiam savo piktumui ar kartumui išlieti“, bet norėjęs „įtikinti, kad dėl ti- kybos mes, lietuviai, neprivalo- me skirtis ar dėl to būti išski- riami“.

Labai nenorėčiau įtarti, kad p. Lymano pastarasis pasisa- kymas yra nenuosirdus, tačiau, giliau panagrinėjęs savo nuo- taiką, p. L. kažin ar nepriei- tų išvados, kad ten kažkur jo dvasioje tūno mintis, panaši į pagarsėjusio protestantų kuni

go Niemoeller prieš porą me- tų mstą šūkį: „Geriau tebus bolševikai, negu katalikai“.

Prašyčiau p. L. dėl to neuž- sigauti. Jis man yra metęs kal- tinimą didesnį. Esą, aš pro- testantų nelaikęs net lietuviiais, t. y. netik pasmerkęs jų religij- ją, bet dėl jos išskirias juos net iš lietuvių. Aš tik prašyčiau p. L. išsiaiškinti savo dvasioje vien tik pažiūrą į katalikus. Jei neateitų į galvą šitokia iš- vada, kaip gi kalima būtų su- prasti jo praktiškumą tem- piant ant savojo kreivos logi- kos kurlapio mano mintis, pa- sakytas II Kan. Liet. Kat. Su- važiavime? Aiškinti visa tai ne logiškumu negalima, nes dės- tymas logiškas, tik pagrindas iškreiptas, nesiskaitant su fak- tu, kad jis pats mano žodžių negirdėjo ir kad jei buvo pasa- kyti ne protestantams ir ne ku- rių kitų tikybų lietuviams, bet uždaroje lietuvių katalikų šei- moje, svarstant jo vidaus klau- simus.

Pats p. L. geriau gali pasa- kyti ar sąmoningai, ar nesą- moningai, bet savo šituo straipsniu jis įsijungė į tą pa- čią giesmę, kurią čia iševijo je atstovauja „Nepriklausomo- ji Lietuva“ ir „Naujienos“ nuolat stengdamosios kiršinti mažlietuvius prieš katalikus. P. L. primena, kad kadaise mažlietuvius abiejų Lietuvos dalių susijungimo priešai bau- gino, jog juos vers kataliky- bėn, o „Neprik. Liet.“ juk dar neseniai rašė, kad katalikai vi- sai nenorį Mažosios Lietuvos prisijungimo, nes ji nekatali- kiška. Jei p. L. prieš šitą par- tinę demagogiją nepasisako, o dar ir pats šaukia, kad katali- kai nelaiką mažlietuvių lygiai vertingais lietuviiais, kažin ar nelogiška būtų išvada, kad tuo būdu ir „Neprik. Liet.“ ir jis pats atsistoja toje pačioje plat- formoje, kurioje stovėjo jo da- bar iškelti abiejų lietuvių su- sijungimo priešai „anuomet“? Juk tai tas pats bauginimas ir kiršinimas. Šiais žodžiais aš nenoriu mesti šitokio absurdi- ko priekaišto žinomam Klaipė- dos krašto lietuvių visuomenin- kui, bet tik noriu priminti, kur nuveda užsidegimas pult ka- talikus, priekabaujant, iškrai- pant mintį bei žodžių prasmę ir nesiskaitant su gyvenimiška patirtimi.

Pagaliau keletas pastabų dėl paties p. L. straipsnio.

Visą savo ilgą straipsnį p. L. parašė priekibės prie vieno „T. Ž.“ sakinio, paimto iš kalba- mojo suvažiavimo aprašymo. Nenorėčiau laikyti p. L. taip naiviu, kad nesikirtų kurio nors asmens pareiškimu, paties pa- sakyto ar parašyto, nuo repor- terio atpasakotos jo minties. Kalbamasis sakiny yra paim- tas iš p. Kraliausko reporta- žo, bet prie jo prikerpta mano pavardė. Sąžiningas publicis- tas, norėdamas oponuoti jam nepriimtina minčiai, būtų pa- rašęs, kad pasak reporterio toks ir toks, ten ir ten pasa- kęs šitai. Tuo tarpu p. L. ra- šo: „Labai nustebau, paskai- tęs „Tėviškos Žiburiuose“ Dr. Šapokos pareiškimą, Duotą II Kan. Liet. Katalikų suvažiavi- mo metu...“ Kas suvažiavi- me nebuvo ir „T. Ž.“ neskaite, buvo išspausdintas mano kal- bos tekstas. Matyt, p. L. norė

jo pariebinti savąsias pozicijas, bet kiekvienu atveju tai nekal- ba jo naudai, rodo, kad publi- cistinėje etikoje mums dar daug ko trūksta. Iškraipydami aplinkybes, kitam primesda- mi sakinius nei minties sufor- mulavimą, vargu ar susikalbė- sime.

Žinoma, tai yra formalinė pusė, bet būdinga, kuri sup- kiai derinasi su jau minėtais p. L. nuosirdumo užtikrinimais. Tai yra iškraipymas aplinky- bių.

Ano sakinio minties gintis, aš nemanau. Tačiau p. L. yra nesąžiningas, kai man priski- ria kito suformuluotą sakinį ir nepasako, kad anoji mintis bu- vo pareikšta mano referatėly ne vien tai, bet ir dar kai kas. Jau net tai, kas pasakyta repor- taze, neleistų sąžiningam opo- nentui šokti ginčytis, pav., ar gali tautybės išlaikymą laiduo- ti vien religijos išlaikymas. Aš leisiu sau čia pacituoti ano re- portažo vieną posmelį:

„Lietuviybės išlaikymo reika- lą referavo Dr. A. Šapoka: Gy- venimo praktika rodanti, jog svetimšaliai, ilgiau gyvendami kultūringose šalyse, nusta- ta. Nenusta- ta tie, kurie išsi- skiria nuo nors specifiniu, pav., angliška kalba airiai — katali- kybė, žydai — savo papročiais ir Mozės religija etc. Mus lie- tuvius iš kitų turi skirti katali- kų tikėjimas ir lietuviškieji nerekalauti iš manęs, kad kal- papročiai. Prieau gančią kartą reikia taip nuteikti, kad į savo

tolimąją šalį Lietuvą žiūrėtų, kaip į svajonų ir laimės, legen- dos ir herojų žemę. Reikia kur- ti Lietuvos mitą. Svarbu ne tik jaunimą išlaikyti lietuviško je dvasioje — svarbu kuo dau- giau ir senesnės išėivijos atsil- dyti. Lietuvai brangus kiek- vienas lietuvis. (T. Ž. nr. 31-32).

Sąžiningas oponentas, dary- damas išvadas apie kieno nors kur dėstytojas tėzes, nepamirš, kad reporteris niekad visko pilnai neperteikia, juoba neda- rys priekaištų, kuriuos panei- gia net reporterio atpasakojima- s.

Dar labiau p. L. turėjo ne- pamiršti, kad apie tai buvo ka- bėta katalikų suvažiavime, at- seit katalikams, bet ne protes- tantams ar dar kitų tikybų lie- tuviams. Pasakyta ne aptari- ant kas yra lietuvis, bet kal- bant apie lietuviybės išlaikymą išėivijoje, įieškant veiksmų, ku- rie galėtų tam padėti. Lietu- viams katalikams aš ir šiandien

— po visų p. L. puolimų — pasakyčiau tą patį, būtent, kad išlaikymas savojo katalikų ti- kėjimo, Lietuvoje įprasto Die- vo garbinimo būdo, išlaikymas lietuviškų tikybinių ir kitokių papročių bus geriausias lietu- viybės išlaikymo laidas ir kad, klybė, žydai — savo papročiais ir Mozės religija etc. Mus lie- tuvius iš kitų turi skirti katali- kų tikėjimas ir lietuviškieji nerekalauti iš manęs, kad kal- papročiai. Prieau gančią kartą reikia taip nuteikti, kad į savo

JUOKDARIAI...

Bimba prašovė pro šalį.

Bimba „Laisvėje“ pajukia JAV prezidentą Trumaną, nes jis paskelbęs apie antros atomi- nės bombos susprogdinimą Ru- sijoje tyčia norėdamas pabaui- ginti kongresą, kad daugiau pi- nigų skirtų karo reikalamas.

Deja, Bimba prašovė su ta savo „atomine bomba“ pro ša- lį, nes ir Stalinas patvirtino, kad rusai tikrai ir daugiau da- rys atominių sprogdinimų. Tai gi, Bimba neginčijamas auto- ritetas — Stalinas tą pat pasa- kė, ką ir Trumanas apie Rusi- jos atomines bombas.

Bet Bimba prieš Stalino ato- minę bombą nieko neturi ir net- gi didžiūojasi, jam nepatinka tiksliai Trumano atominė bom- ba.

„Auksaburnis“ Jonikas.

Maskvos bolševikų atstovas Amerikoje L. Jonikas „Vilny- je“ kaip mokinėdamas kolioja dipukus, teisininkus, „Drau- gų“ redaktorių p. Šimutį, „Nau- jienų“ red. p. Grigaitį ir visus, kas ne bolševikai. Kolioja iš- sijusęs, parinkdamas bjauria- usius žodžius. O priežas- tis, kad „Kanadiškie dipukas Kardelis“ „NL“ parašė: „Grei- tai artinasi trečiasis pasaulinis karas“.

Maskvos bolševikų tarnas ne nusimano, kad konstatavimas faktų tai gi nėra tuos faktus konstatuojančio kaltė. Karde- lis juk ne kartą parašė, kad Sta- linas kuria karą, o Amerikos lietuviai bolševikai „Vilnyje“ ir „Laisvėje“ karą kursto, nes jie palaiko Stalino agresiją. Bet dėl logikos su komunistais gin- čytis nėra ko. Bet... kaip gi nebus karo, jeigu su komu- nistais žmoniškai susikalbėti negalima? Jeigu jie net kultū- ringos kalbos nesilaiko ir ko- liojasi tiek, kiek tiktai moka? Prie tokių „auksaburnių“, kaip žvejybos laivo, likuris galėtų da- Jonikas, juk be lazdos pavo- jinga ir artintis.

Gera padarė, bet ar logiška? „Liaudies Balsas“ su pasi- gardžaviu atspausdino žinią, kad Kanados pareigūnas JTO

Dr. H. Keenleyside atsisakė pa- duoti ranką buv. Hitlerio finan- sų ministeriui H. Schachtui, „Kauno ir Kaišiadorių vysku- baliu pas JTO technikosios pių valdytoją“ kanaaninku J. pagalbos atstovą Indonezijoje, Stankevičium, kuris Maskvoje Jakartoje. Dr. H. Keenleysi- ir dabar Vilniuje „prabilo už- de dar pareiškęs: „Aš žinau jų taiką“. Pruseika, matyti, ruo- sų juoda rekordą. „Aš niekad šiai atgailauti, ko gero eis iš- nieko bendra neturėsiu su ju- pažinties. Mandrappkis.

P-lę GENĖ ŠITKAUSKAITE

ir

p. JONĄ ZABIELIAUSKĄ,

sukūrus šeimos židinį, sveikina ir linki daug laimės

S. J. Laimikiai.

Mieliems Kolegoms

GENOVAITEI IR JONUI ZABIELIAUSKAMS,

pradėjusiems bendrą gyvenimą, šviesios ateities linki

Lietuvių Akademini

Sambūris Montrealyje.

PROVINCINĖS
VYRIAUSYBĖS.

Kanada turi dešimt provincinių vyriausybių, ir jos yra maždaug tuo pačiu principu sudarytos, kaip ir federalinė vyriausybė. Kiekviena iš jų turi „Lieutenant Governor“, kuris yra karaliaus atstovas ir kiekviena turi taipogi parlamentą. Kad ir šitam išrinktam įstatymų leidimo organui tas terminas yra pavartotas, bet jis yra mažesnės reikšmės legislatūra.

„Lieutenant Governor“ o“ pa reigos, bendrai paėmus, atatin ka „Governor General“. Jo ga lia yra daugiau teoretinio pobūdžio. Jo funkcijos yra tokios, kaip pirmininkavimas legislatūros atidaryme ir, kaipo karūnos atstovo, pasirašyti bi lius, kas juos padaro įstaty mais. Jis yra skiriamas pen kiems metams.

Kiekviena provincija turi mi nisterių pirmininką, kuris yra didžiausios partijos vadas ir ka binetą. Kabinetai savo dydžio atžvilgiu yra labai skirtingi. Kai kurie turi tik 6 narius, o kiti po 20 arba 21. Antroje vie toje stovinčios partijos vadas

legislatūroje yra žinomas kai po „opozicijos vadas“ ir jis gauna atskirą algą.

Kiekvienoje provincijoje yra tam tikrų skirtumų vyriausybės departamentų sudaryme, bet kaip ir yra bendri provin cinių vyriausybių daugumai.

Yra priimta, pavyzdžiui, kad kiekviena provincija turėtų žemės ūkio, plentų, teisingumo, Sveikatos, Vidaus reikalų, Ka syklų, švietimo ir viešųjų dar bų departamentus.

Turima paprastai Provincinį Išdininką, kuris atatinka Fi nansų Ministeriui ir provincinį sekretorių, kurio pareigos yra, kaip ir Valstybės Sekretoriaus Federalinėje Vyriausybėje.

Dauguma provincijų turi tik vieną įstatymų leidžiamą orga ną. Išimtį daro Quebec'as, ku ris turi dar aukštesnę instanci ją, vadinamą „Legislative Council“ su 24 nariais. Šio organo nariai yra paskirti to kiui pat būdu, kaip ir „Cana dian Senate“, Ottawoje.

Pagal provincijų dydį skiria

TAUTYBĖ IR RELIGIJA.

Atkelta iš 2 pusl.

šioje tezėje prisiminčiau lietu vius protestantus, pravoslavus, ir net mazuolus, kurių taip pat šiek tiek yra. Prašyčiau atsiminti, kad taip buvo kalbė ta grynai katalikų, bet ne ko kiam mišriame suvažiavime. Gal p. L. teko kada nors būt, pav., liet. evangelikų sinode? Ar ten kokią problemą svars tant nurodomi receptai ir katali kams? Jei katalikas kalba i katalikus — kalba ne teoretiš kai, bet svarstydamas veiklos reikalauti, kad jis kalbėtų ir dėl kitų tikybų tautiečių laiky senos. Taip pat nesamone arba pikta valia iš tokių žodžių daryti apibendrinančias išva das.

P. L. sakosi netikįs, kad vien tikyba gali išlaikyti tautybę. Ir aš netikiu. Ir dr. J. Šliupas ne tikėjo, kai Amerikoje organi zavo lietuviškas parapijas. Bet, nors bedievis, visdėlo organi zavo, nes visiškai teisingai su prato, kad sutvarkymas lietu vių katalikų reikalų, savo baž nyčios (su Lietuvoje įprasta pa maldų tvarka) bus labai dide lis veiksnys lietuvių išlaikyti. Nėra čia vietos aiškinti bei kartoti kat. suvažiavime mano keltas tezes, tačiau nesupran tu, ko p. L. karščiuojasi, jei pats nenurodo jokio veiksnio, kuris būtų pajėgesnis už tiky bą bei atitinkamos konfesijos tautiečių įprastą Dievo garbi nimo būdą, savotiškas bažnyti nes apeigas, religinio gyveni mo papročius bei religinį mo mentą visos tautos gyvenime? P. L. suabejoja ar padėjęs, mažlietuvių nuoširdus re ligingumas jiems spirtis prieš

nutautėjimą. O gi žinoma, kad padėjo. Juk Mažosios Lietu vos lietuvių buvo išsidirbę sa votiškas religinio gyvenimo formas kurios juos skyrė nuo vokiečių. Ryškiausias skirtu mas buvo vad. sakytojų institu tas. Apie tai pakartotinai trem tyje rasė protestantų teologas prof. kun. Pauperas, kurio straipsnis yra išspausdintas mano redaguotame leidiny apie Maž. Lietuvą, dar 1948 m. išėjusiam Vokietijoje kaip „Ai dū“ Nr. 18. Jei p. L. to ne skaitė (lygiai kaip prof. kun. Paupero kelių straipsnių tuo reikalu dar Lietuvoje), pravers ty pasiklaityti, o jei norėtų tas tezes ginčyti, aš būčiau prof. Paupero pusėje.

Vertinti tikybą momentą ir savos tikybos tautiečiams teigti, kad išlaikymas savos tikybos su tautos išdirbtomis Dievo garbinimo formomis bei papročiais, yra jų pareiga, nėra joks nusikaltimas ir nėra joks paneigimas kitų tikybų tautiečių. Nežinau, kokių trėm ties stovyklų kokių įvykių ar kokių pakamplių šūkių p. L. prisimena, tačiau aš pats tą te su girdėjęs tik antikatalikiško ti propagandoje.

Nežiūrint viso kryžiamosi, de ja, sunku patikėti, kad p. L. straipsnis būtų buvęs tik nuo širdus sielvarto pareiškimas. Kaipgi primesi žmogui šitoki nesugebėjimą padaryti tiksliai išvadą iš sakinio, kai toliau su gebama sklandžiai mintis reikš ti, kai sugebama apdairiai ap lenkti aplinkybes?

P. L. galėčiau nurodyti ir daugiau tokių nevydony, kaip aš. Pav., mūsų poezijoje dau lingumas jiems spirtis prieš

Pažinkime Kanadą.

si jų legislaūros. Mažiausia provincija, Prince Edward Is land, turi 30 narių legislaūroje, o daugiausia turi narių On tario — 90 — ir Quebec — 91.

Vyriausybės vykdomąją ša ką sudaro Lieutenant Gover nor, Ministrų Pirmininkas ir

apibūdintą kaip kryžių šalį, Rūpintijėlių žemę. Mažojų Lietuvoj nei protestantų ūki ninkų sodybose, nei pakelėse nematyti nei kryžiaus, nei Rū pintojėlio. Tai ar tie poetai Mažosios Lietuvos nelaiko lie tuviška žeme? Gal p. L. pa reikš taip pat protestą?

Nejaugi p. L. ginčys, kad protestantai tesudaro tik mažą lietuvių tautos dalį? Nejaugi jis ginčys, kad netikslus yra Lietuvos vadinimas katalikišku kraštu? Nejaugi jie reikalau s, kad katalikai, svarstydami sa vosios veiklos gaires, nedrįstų pasakyti sakinio, kuriame ne būtų rezervų dėl tos tautos da lėlės, kuri yra protestantiška? Ir kažin ar jis nesijaudintų ir nešauktų, kad katalikai kišasi į jų reikalus, jei katalikų su važiavime būtų bandoma nustaty ti gaires jų veiklai? Mielieji mūsų mažlietuvių ir visi pro testantai, nedrauskit katali kams tokį kelią, kokį jie laiko tikslu. Anuokart lietuviai katalikai svarstė klausimą, kaip svetimųjų jūroje jiems išlikti nesutirpus. Ar tai jiems buvo įžaidimas? Ar manot, kad tie receptai, kuriuos jie priėmė, ir jums taikomi? Man rodos, kad lietuviai katalikai nesijau dintų, jei lietuviai protestan tai pasvarstytų tą patį klausimą ir pajieškotų sau tinkamų priemonių. O jeigu jų pajieš kotų, esu tikras, viena iš tų priemonių pripažintų išlaiky mą savo tikybinių papročių, savojo, lietuviško Dievo garbi nimo būdo, kuris veikia ir vi są gyvenimą.

Baigdamas, p. L. norėčiau palinkėti visada likti jautriam savo tėvų tikėjimui, bet taip pat suprasti, kad katalikų ak cijos suvažiavimas rūpinasi sa vais, katalikų, reikalais ir kad protestantams dėl to nėra jokio pagrindo jaudintis. Vienas yra dalykas žodis ar mintis, taiko na specialiai katalikams, o kitas reikalas visai lietuvių ma sei. Jei p. L. panašią mintį, be

Kabinetas, o įstatimdavystė

yra vykdoma per Legislatūrą.

Kiekviena provincija turi sa vo valstybinę tarnybą. Kvali tikuoti valstybės tarnautojai dir ba įvairiuose vyriausybės de partamentuose. Mūsų siste moje šitie valdininkai nelabai

keičiasi, ar tai būtų venia ar ki ta partija prie valdžios.

Provincinė vyriausybė turi įvairių pajamų šaltinių. Vienas iš didžiausių yra benzino mo kesčiai ir svaiginamų gėralų pelnas. Svarbesnės išlaidos yra plentų, sveikatos, pašalpų, švietimo, ligoninių ir viešųjų darbų reikalams.

QUEBEC'O PROVINCIA DŽIAUGIASI SAVO DIDE LIU ISPLĖTIMU

Kanados didžiausia provinci ja yra Quebec. Šitoje provin cijoje vyksta istorijoje dar ne matytas industrijos ir resursų išsivystymas. Šito išsivystymo iekto dalis yra ypatinga, jau čia Quebec'o miesto srityje.

Paskutiniai skaičiai rodo, kad Quebec provincijoje nuo antrojo pasaulinio karo paba gos iki dabar yra susidariusios daugiau kaip 4.400 naujos in dustrijos. Šitos industrijos ap ima popieriaus gamybą, gele žies rūdos kasyklą, batų ga mybą etc. Provincijoje iš viso yra 14.000 manufaktūros įmo nių.

Gyventojų skaičius maždaug nuo 3.450.000 padidėjo iki 44.000.000. Quebec miesto gy ventojų skaičius per paskuti nius 10 metų padidėjo nuo 150.000 iki 200.000.

Premjeras Maurice Duples sis spėja, kad Quebec per ate nančius dvejus metus išleis pus antro miliardo dol. vandens je gainių ir kasyklų išvystymui.

Elektros tiekimas yra svarbiausias faktorius dabartinio provincijos biznio pakilimui. Elektros gamyba pakilo po ka ro nuo 4.500.000 arklių jėgų iki 7.000.000. Tas sudaro maždaug 57 proc. elektros ga mybos visoje Kanadoje. Vy riausybės inspekcijos rodo, kad provincija galėtų pagaminti 18.000.000 arklio jėgų.

rezervų dėl kitatikių ir visiškų netikėlių, išgirstų mišriame su važiavime, galėtų pareikalauti pastabos. Tik ne ši kartą. O dėl to ar veikia žmogų religinio gyvenimo sutvarkymas pagal Lietuvos papročius, tegul pasi klaus tu lietuvių, kurie dešim tis metų lankė kitų tautų baž nyčią ir vieną gražią dieną pa tekę į lietuviškas pamaldas pa sijuto lyg atgimę, lyg savo tė vų krašte atsidūrę.

Dr. A. Šapoka.

Ponų Salalų šeima. Iš kairės į dešinę: p-lė Elena Salalytė, p. Anelė Mickevičiūtė-Salalienė, p. Ignas Salala ir p-lė Ona Salalytė.

nė Montrealy, o p. Salala toli vakaruose — pas tūlą Saskatchevano fermerį, prerijoje.

Taip išblaškytiems po plačiąją Kanadą nemalonu buvo gyventi, todėl p. Salala po poros mėnesių, fermerio nelaikomas, persikėlė į Montreali, kame pas p. Vaupšienę gyveno jo žmona.

P. Salalienė gi į Kanadą atvyko ponios Vaupšienės iš kviesta pagal sudarytus įvažiavimo dokumentus.

Montrealy pp. Salalai pradė jo kurtis 1928 metais.

Gyvendamas Montrealy tu rėjo permainingų dienų, nes nebuvo pastovaus darbo, o su tuo ir gyvenimo sąlygų. Kai darbai gerai eina, kai yra dar bų, — viskas gerai. Kai darbai

Elektros dėka bus galima iš vystyti Ungava Geležies ka syklas šiaurėje. Hollinger North Shore Exploration Co ap siėmė vykdyti geležies kasyklų projektą, kuris kainuos 200 milijonų dol. Šiton sumonį įsi nari 35 mil. dol., kurie paskirti elektros išvystymui Eaton Canyon'e prie Hamilton upės.

Elektra, turbūt, bus perves ta nuo šiaurės kranto per Sa. Lawrence iki Gaspe, nes čia Noranda Mines planuoja iš leisti 30 mil. dol., kad galėtų išnaudoti 50 mil. tonų vario klodą.

Elektra, kurią gaminama St. Maurice upė, aprūpina 35 mil. dol. vertės Sorel titaniūmo rū dos rafinerijas. Šita rūda ka sama prie Lake Allard, 25 my lių atstovu nuo Havre St. Pier re, St. Lawrence šiauriniame krante.

Kad elektros gamyba ir ka syklos labai augs, bet popie riaus gamyba kol kas dar pa silieka Quebeco provincijoje pirmoje vietoje. Quebeco me tinė gamyba siekia maždaug 3.250.000 tonų, kurių vertė yra 300 mil. dol. Tas sudaro 58 proc. visos gamybos Kanadoje.

KAS PENKTAS KANADIE TIS TURI PO VIENĄ MO TORINĘ VAŽIAVIMO PRIEMONĘ.

Dominijos Statistikos biuras praneša, kad visų rūšių motori nių važiavimo priemonių regi stracija pakilo nuo 1949 iki 1950 13,5 nuoš. Tai yra rekor das, kuris niekuomet anksčiau nebuvo atsiiektas. 1949 me tais buvo 2.290.628, o 1950 — 2.600.269.

Kad ir 1951 metų skaičių ne bus galima gauti dar keletą mėnesių, bet žinoma, kad šių metų padidėjimas atitinkamai jau yra peržengęs tūkstančius. 1945 metais registruojamų skaičių buvo 1.497.081. Tai iki dabar skaičius padvigubėjo ir kiekvienas 5,3 kanadietis tu ri po motoringą važiavimo prie monę. Šitas kraštas stovi pirmoje vietoje po JAV.

Alberta turi daugiausiai mo torinių važiavimo priemonių, būtent kas 3,9, po to seka Onta rio su 4,1 vienai mašinai, Bri tų Kolumbija — 4,2 ir Sas katchewan — 6,8. Quebec su 10,6 asmenų vienai mašinai ir Newfoundland su 22.

davys, palaikęs kiek laiko, kad darbėms užsidirbdavo 25 do lerius, vėl atleisdavo iš darbo... Ekonominės krizės laikais išseko pp. Salalų santaupos, o su jomis ir viltys grįžti tėvy nėn.

— O juk visi mes, štai, va, p. p. Leknickai, pp. Mačioniai, ir daugumas mūsų nei namų ne sipirkome, tik tai taupėme pini gus, dėjome į bankus, — sako p. Salala. — Visi tikėjomės greit sugrįžti Lietuvon. Bet prasidėjo karas. Ir vėl nusi gyvenimas. Mes vėl pradėjo me taupyti tuo pačiu tikslu. De ja atėjo naujos negerovės — prasidėjo karas. Ir vėl nupsi nešė mūsų norus ir geresnes viltis, — nuoširdžiai pasakoja p. Salala.

Ir pp. Salalos jau karo me tu nusipirko namus, paskui juos pakeitė ir taip dabar ta po pastoviais Kanados gyven tojais: turi gražius namus. Abi dukrelės jau išaugo gražiomis mergaitėmis.

Vyresnioji — Elena yra bai gusi aukštesniąją mokyklą (gimnaziją) ir specialius są saitybos kursus, ir dirba savo specialybėje. Jaunesnioji — Ona, baigė komercinę kolegiją ir taip pat dirba savo pasiru o-

VIETINĖS VYRIAUSYBĖS (SAVIVALDYBĖS).

Kiekviena provincija kontro liuoja savivaldybes savo ribose ir kiekvienoje provincijoje tu rima įvairių savivaldybių den nicijų ir tipų.

Bendrai kalbant, savivaldy bės yra sudarytos vietiniam reikalavimams. Didesni cen trai tvarkosi savarankiškai ir tik retkarčiais referuoja Pro vincinei vyriausybei, bet ir jie turi laikytis provincinio „Mu nicipal Act'o“ nuostatų. Ma žesni centrai iš kitos pusės vėl labai dažnai bendradarbiauja su valsciaus arba apskrities valdyba.

Savivaldybės galva yra bur mistras arba seniūnas. Šitos dvi definicijos yra vartojamos gan laisvai, bet paprastai bur mistro definicija yra pritaiky ta didesnio miesto apygardos viršininkui. Vyriausybę su daro rinktų piliečių valdyba.

Dauguma apygardų turi tai pogi švietimo Departamentų arba Valdybų, kurios tvarko mokyklų reikalus savo ribose. Šių departamentų biudžetus sudaro kartais labai aukštos su mos.

Rinkimai apygardose yra lai komi dažniau, negu provincijose, paprastai kasmet, arba kas antrus metus. Kai kuriais atsitikimais miesto valdybos dalis yra renkama vienais me tais, o antroji dalis sekančiais.

Apygardos gauna savo pa jamas iš žemių ir pastatų mo kesčių. Prie to prisideda dar leidimų bei pardavimų mokes čiai ir reguliariinės provincijos pašalpos.

Jos svarbiausias išlaidas su daro keliai, gatvių apšvietimas, atmatų pašalinimas ir kanaliza cijos darbai, bibliotekos, gaisri nės, policija, sveikata, vandens parūpinimas, sniego pašalini mas ir panašūs darbai.

Savivaldybės turi svarbumo netik kaip įstaigos, kurios rū pinasi vietiniais reikalais, bet jos yra taipogi svarbios kaip įstaigos, kurios parengia provin cinei vyriausybei politikus. Daug iš tų parengtų politikų formuoja šiandien viso krašto likimą.

ISKILMĖS NEW YORKE AUKŠTO SVEČIO GARBEI.

Italijos Ministro Pirmininko Alcide de Gaspari vizito pro gra, laik. Majoras Joseph T. Sharkey rugsėjo 28 dieną iš kilmingai priėmė aukštą svetį City Hall. Po to, Waldorf Astoria Hotel suruošė pietus Mi nisterio Pirmininko ir Ponios De Gaspari garbei. Į tas iškil mes buvo pakviestas Gen. Kon sulas J. Budrys. Jau esant už imtam kitur, jį pavadavo Vice Konsulas p. Vytautas Stašins kaitis.

— Vengrijos restoranų vir tuvėms įsakyta, kad, be kitų patiekalų, turės būti gaminami ir penki rusiški valgiai. Tam tikslui išleistas „rusiškas virė jas“, su įvairiais receptais.

šimo darbą.

Malonu pasidžiaugti, kad p. Salalų šeima — patriotinga, visuomeniška, tvirtų ištikini mų, religingi žmonės. Tai tik ra aukštaitiška šeima, — atvi ra ir nuoširdi.

P. Ignas Salala visą laiką yra nenuilstamas visuomenės darbuotojas, Kanados Lietuvių Tarybos narys, pastovus „Ne priklausomos Lietuvos“ rėmė jas ir bendradarbis. Jis dabar yra Kanados Lietuvių Tarybos Montrealeo skyriaus valdybos narys. Ponia Anelė Salalienė yra nenuilstama vyro talkini nė ir daugelio parengimų daly vė ir bendradarbė.

Labai tenka pasidžiaugti, kad abi jų dukrelės — Onutė ir Elenutė — laikosi gražiųjų tėvėlių tradicijų ir visuomet yra lietuviškojo darbo aktin gos dalyvės ir talkininkės. Čia gimusios ir čia augusios, jos kalba gražiai lietuviškai ir yra veiklios lietuviškosios visuo menės narės ir darbuotojos.

Todėl, pp. Salalų šeimininės šventės — sidabrinių vedybi nių sukaktuvių, — proga malo nu yra plačiau apie šią gražią šeimą parašyti ir palinkėti jai ilgiausių metų ir gražiausių sėkmės!

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

GRAŽI VISUOMENININKŲ ŠEIMA.

18.

Montrealio visuomenė pla čiai pažįsta nuoširdžią, simpa tingą visuomenininkų ponų Sa lalų šeimą: p. Anelę ir p. Ig ną Salalą ir dvi jų dukreles — Eleną ir Oną. Jie ypač yra veiklūs Ville Lasalle gyvento jai, turį ten nuosavus namus — 52—6-je Avenue.

Tai yra tikrų darbo žmonių šeima. Ona Mickevičiūtė - Sa lalienė yra kilusi iš Naujųjų Bernatonių, Raudondvario vals čiaus, arti Kauno. O Ignas Sa lala — aukštaitis, kilęs iš Ly duokių miestelio, Ukmergės apskrities. Abu — tikrų dar bininkų, bežemių vaikai, iš pat mažų dienų pelnęsis pragyveni mą savo darbu.

Sumanūs žmonės. P. Ignas Salala gyvendamas nepriklaus omoje Lietuvoje ir besidar buodamas Lyduokių miestely je jau turėjo pats savo darbu pasistatęs nemus.

Bet, kaip patarlė sako, „žu vis jieško, kur giliau, o žmo gus — kur geriau“. Todėl ir

Ignas Salala iš Lyduokių, ge resnės laimės pajieškoti, persi kėlė Kaunan. Čia jis gavo dar bo prie didžiausio ir plačiai ži nomo Metropolio viešbučio. Dirbo pradžioje daugiausia viešbučio laikomuose daržuose.

Bedirbdamas Metropolį, p. Salala susipažino su Anelė Mic kevičiūte, kuri taip pat buvo Metropolio tarnautoja. Na ir 1927 metais, kanaaninkui Ka počiui laiminant, susituokė. Laiminga šeima ir dabar už tai jaučia kanaaninkui Kapočiui didelių simpatijų ir padėkos.

P. Salalienė jau iš ankščiau buvo planavusi išvykti į Ame rikos kontinentą. Taigi jauna vedžiai suplanavo išvykimą drauge. Tikslas: „pajieškoti geresnės laimės“, užsidirbti ir vėl grįžti į tėvynę.

Kadangi kelionė jau buvo suplanuota ligi sutuoktinių ir jau pradėtos išvykimo bylos, tai abudu p. Salalos į Ameriką vyko kaip nevedusieji. Todėl ir atsirado Kanadoje p. Salalie

Mažoji ir Didžioji — viena Lietuva.

Labai svarbus darbo baras

Šiandien, bent tremtyje esan tieji, vieni į bižnius paskendo me, antri siauroms grupinėms organizacijoms laiką ir pinigus aukojam, o treči jaučiamės mandriais esą — niekur nedalyvaudami, savo asmeniškai me kiau te užsidarę.

Tačiau yra dar mūsų brolių, kurie laisvės, nepriklausomybės neragavo, kurie energingai ir su pasiaukojimu tebekovoja su daug didesnėmis už save pajėgomis dėl lietuviškumo. Tai **Maž. Lietuvos lietuviai**. Atrodo, tiek išugdytas per tą ne priklausomybės laikotarpį tautinis susipratimas, tiek tautiniai bei valstybiniai interesai turėtų verst mus jiems toje tautinėje ir laisvės siekimo kovoje padėti. Deja, toje nelygioje kovoje jie palikti beveik vieni.

Štai vienas Maž. Lietuvos Tarybos narys viename laiške rašo: „Tik dėka M. L. T. prezidento, ypač jo pirmininko, kurie nusistatymo pasisekė suorganizuoti nemažą skyrų tinklą, pasakyti aiškų žodį prieš vokiečių užgaidas, suruošti keletą suvažiavimų ir tt. Šie darbai buvo finansuojami didele dalimi pačių prezidentų narių, kurie taip pat neturėjo reuliarių pajamų“.

Vienintelis išblaškytiems, daugiausia vokiečių tvartuose mažlietuviams dvasios penas, tautinės stiprybės šaltinis, ryšys su letuviškuoju pasauliu yra jų laikraštis „Keleivis“ — einaš kryžiaus keliais, dėka ypa tingo pasišventimo. Net J. Am. V-bėse laikraščiai neišsina be auksų, šalpos, negali ir „Keleivis“ be to apsieiti. O iš kur jis jų gauna?

Jei būsimoj neprikl. Lietuvoj bus labai brangus ir vienas žmogus, tai juo labiau brangus kiekvienas išlaikytas Maž. Lietuvos lietuvis. Jei ypatingai seiliojamės dėl būsimoj Lietuvoj inteligentinio prieauglio, tai tuo labiau reikia sielos ties dėl tokių pajėgų, lietuvių apas-talų, Maž. Lietuvoj, kuri visa ar ne, būkim tikri, bus Lietuvos respublikos dalimi. Juk ši tokie per šimtmečius gerokai nutautintame krašte apaštalai, šitokie Kudirkos ir lietuviškos politikos ramščiai ypatingai mūsų valstybei bus reikalingi. Minėtasis M. L. T. prezidentas M. L. T. rašo: „Yra apie 100 jaunuolių, kurie mielai norėtų lankyti lietuvišką gimnaziją. Prieš metus buvo apie 60 studentų. Dėl materialių sunkumų daug išvyko arba nutraukė studijas ir dirba vokiečių ūkyje“.

Ar mes, kurie save vadina me švariais, sąmoningais Did. Lietuvos lietuviais dėl to jau-

dinamės, ar čia nėra sąmonin go lietuvių reiklas susirūpinti, ar mes neprivalome padėti, kad vokiečių tvarte gyvenas mažlietuvių vaikas baigtų bent lietuvišką gimnaziją. Tėvai nori jį leisti, bet būdami pas vokiečių už bernus, negali to pada ryti, nepajėgdami net kelionės iki gimnazijos apsimokėti. O juk kaip tik lietuviška gimnazija dar yra Vokietijoje.

Reikėtų, toliau tas pats M. L. T. prezidento narys rašo, „sudaryti plačią kartoteką, kas mėnesį leisti bent vieną „Keleivio“ nr. ir bent vieną biuletenį. Suorganizuoti šalpos skyrus, išvystyti stipresnę veiklą. Rasti galimybių bent 50 jaunuolių patalpinti į liet. bendrabučius. Kas 3 mėn. suorganizuoti tautinius (grupinius) suvažiavimus. Lankyti skyrus po visą kraštą... ir tt.“

Šalia tų tautinių, politinių ir organizacinių bei kultūrinių reikalų nemažos svarbos reikala yra šalpa vargan patekusių mažlietuvių. Jų šelpimu būtų atliktas ne tik karitatyvinis darbas, bet ir kontrpropaganda prieš vokiečius ir „memelen derius“ teikiamas visokias lengvatas ir paramą suvyliojimui į savo tinklą.

Štai sritis, kur yra galimybė ir pareiga visokių pažiūrų ir nuomonių lietuviams realiai dirbti bendram lietuviškam, valstybiniam reikalui. Tai didžiulis darbas, reikalaujantis jungimo visų mūsų esančių už jūrius. Nei mūsų politiniai veiksniai; nei Pas. Liet. Bendruomenė negali to darbo apimti. Todėl turime kękvienoj lietuvių kolonijoj susiorganizuoti į Maž. Lietuvos Bičiulių dr-ją, kuri specialiai rūpinasi lietuviškų jėgų stiprinimu, mimum ir ugdymu. Ką toje srityje padarysime, bus tikrai nau dinga Lietuvos valstybei.

Tos draugijos veikla reikalinga dar ir mūsų pačių tarpe, kad mes M. Lietuvą gerai pažintume, susidarytas žalingas nuomones išsiaiškintume, sa vo klaidas Klaipėdos krašte padarytas pažintume, kad, jie (mažlietuvių) būdami kovos padėty ir visų apleisti, jaustų mūsų paramą ir po to galėtume su širdimi vieni prie kitų prieti. Tik tokiu būdu šimtmečius buvę pavergti veini slavų, kiti germanų, galėsime kartu tikrai broliškai gyventi.

Todėl visi, kas dirba lokalinės reikšmės ar ideologinės organizacijose ar politinėse partijose, kas daug kalba, rašo ir kritikuoja ligšiolinę mūsų veiklą, — į realų tikrai naudingą Lietuvos valstybei ir tautai darbą!

L. Tamošauskas.

Iš vsur ir apie viską

— Pasaulinės Sveikatos organizacijos, Ženevoje, turimais duomenimis, pasaulio gyventojų skaičius iš 1.551.700.000 buvusių 1920 m., pakilo iki 2.377.400.000 gale 1949 m. Didžiausias gyventojų prieauglis pasireiškė Argentinoje iš 4.800.000 iki 16 mil., Rusijos gyventojų skaičius iš 125 mil. pakilo iki 200 ml., JAV — iš 76 mil. iki 149 mil. Azija dabar turi 1 miliardą su ketvirčiu gyventojų. Jos gyventojų skaičius per pas kutinuosius 50 metų pakilo 415 milijonų. Amerikos žemynas dabar turi per 320 milijonų gyv. (padidėjo 170 mil.), Europa, neskaitant Rusijos, turi 393 milijonus (padidėjo 104 mil.), Afrika turi 198 mil. (padidėjo — 57 mil.), vandenynų salose yra per 12 mil. gyv. (per 50 metų ten dvigubai padidėjo gyventojų skaičius).

— Egipto karalius Farukas, su savo žmona, povestuvinėje kelionėje, viename Neapolio restorane padainavo keletą dainelių. Jam akomponavo vietos muzikantai mandolinomis ir gitaromis. Restorano svečiai paplojo už karališkas dainas, o jaunoji karalienė, beklau sydama karaliaus dainavimo, syposios.

— Kaip ilgai nekvėpavęs žmogus gali vandenį išbūti? Pav. prancizas Pauliquen'as, 1912 m. vandenį išbuvo pusseptintos minutės nekvėpavęs. Nuo to laiko nežinoma, kad kas kitas būtų jį nurungęs ir ilgiau vandenį išbuvęs nekvėpavęs.

— Jugoslavijos spauda pranešė, kad Rusijos kariuomenė atvyko į Rumunijos pasienį, ties Jugoslavija. Prieš tai iš pasienio buvo išvežta 36 traukiniai vietos gyventojų jugoslavų.

— Nauj. Zelandija 5 proc. mažiau eksportuos sviesto ir siūrio į D. Britaniją. Pernai N. Zelandijos sūris ir sviestas sudarė 90 proc. visų šių produktų importo.

— Sovietinėj Austrijos zonoj du mėnesiu degė naftos versmė. Gaisrą užgesino požeminis stiprus sprogimas.

— Aliaskoje dabar yra 131.000 gyventojų, tarp kurių 19.760 priklauso katalikų bažnyčiai, 65.000 protestantų, 8.000 mėtosi po įvairias krikščioniškas sekas, 1.000 yra žydų ir 37.000 stabmeldžių — eskimų ir indėnų. Šios srities pastoracija rūpinasi jėzuitais, kurių kartu su broliais čia yra 42. Be to, dar pastoracijoje dirba 9 pasauliečiai kunigai ir 73 vienuolės seserys.

— Belgų Konge dirba 30 vyskupų, 24 vyrų vienuolių nariai, seserys priklauso 64

kongregacijoms. Iš viso ten 1569 kunigai, iš kurių 575 negrai. Vienuolių seserų yra 1811, kurių 456 negrės. Katalikų yra beveik pusketvirtio milio, o besiruošiančių priimti krikštą — apie milioną. Kunigams ruošti seminarijų yra 5.

— Kanados žydai Palestinos reikalams sutiko surinkti jiems paskirtą sumą — 5.250.000 dolerių.

— V. Vokietijos statistikos biuras praneša, kad praetame kare žuvo 2.665.000 vokiečių kareivių. Šitas skaičius dar ne galutinis, nes iki šiol nėra gauta tikslų žinių apie tuos, kurie pateko į rusų nelaisvę. Per bombardavimus žuvo 500.000 civilių gyventojų.

— Lenino mirties diena, nuo 1924 m. švenčiama sausio mėnesį, dabar panaikinta.

— Amerikos valdžia Vokietijoje netoli Miuncheno stato galinę radijo siųstuvą, kuris savo bangomis sieks tolimiausius Rusijos užkampius, duodamas demokratišką programą ir žmones šviesdamas.

— Invalidais tremtiniais susirūpino įvairūs kraštai. Tam reikalui New Yorke susidarė atskiras komitetas.

— N. Mexico valstyboje uždraudė seselėms nešioti vienuoliškus drabužius, kai jos moko valst. mokyklose. Ši nutarimą padarė N. Mexico valst. vyr. teismas, remdamasis tuo, kad tai nesiderina su nusistatymu atskirti valstybę nuo bažnyčios.

— Izraelio valstybėj trūksta maisto produktų. Maisto pritrūko dėl didelės sausros, kuri sunaikino javus.

— Vašingtone susirinkusi Amerikos, D. Britanijos ir Kanados atominės energijos žinovų konferencija tikslu nuspręsti pobūdį informacijos, kuri galėtų būti teikiama visuomenės apšvietai.

— Australijoje, nuo ligų ir potvynių, žuvo 12 milijonų avių. Bendrai ten avių buvo 115 milijonų.

— Pirmąjį pusmetį pasauly šimet gauta naftos apie 300 milijonų tonų daugiau, kaip peraitais metais tuo pačiu laiku.

— Pasigražinimo reikalams D. Britanijos gyventojai per metus išleidžia apie 120 milijonų svarų. Moterys daug daugiau tiems reikalams išleidžia, kaip vyrai.

— Pieno tiekimas Londono miestui sumažintas 10 proc.

— Venecijoj įvykusiam filmų festivaly pirmą premiją laimėjo japonų filmas „Rašo Mon“, antrą — prancūzų „Le Journal d'un Curé de Campagne“ ir amerikiečių — „Big Carnival“.

* Arkiv. J. Skvireckas, vykdamas iš Romos į Austriją, pakeliui Lugano aplankė prel. Šaulį.

* Rio Grandes lietuviai Brazilijoje daugumas miesteliuose turi krautuves o kaimuose nuo savus ūkius irjuose augina daug gyvulių.

* Arch. B. Elsbergas dirba New Jarsey (JAV) kelių žinyboje ir projektuoja tiltus.

* K. Žiliūnas Sydnejuje atdarė foto studiją, kuria naudo jasi lietuviai.

* Kun. J. Liūtas spalio 2 d. mirė Čikagoje. Jis buvo ilgame tis SLA ir Sandaros veiklus narys ir kelis kartus šios prezidentas, veiklus visuomenininkas. Paskutinius 15 metų kunigavo Amerkois lietuvių katalikų nepriklausomoje bažnyčioj. Jis yra daug nusipelnęs lietuvių bei.

* Lietuvių S — gos Brazilijojevaldybos nario ir pramoninlko S. Vancevičiaus pastangomis S. Paulio gautas radijo pusvalandis.

* NCWC praneša, kad yra sudarytas planas ruošti Lietuvai kunigų tam laikui, kai ten bus galima vykkti. Šis planas buvo nutartas lietuvių kunigų suvažiavime. Bus kreipiamasi į tremtinius jaunuolius ir i lietuviškos kilmės amerikiečius.

* Apie tai spaudą painformavo kan. J. Končius, Balfo pirmininkas ir narys komiteto ruoš ti Lietuvai kunigų. Tikimasi paruošti Lietuvai apie 200 kunigų. Jie bus šventinami Lietuvos vyskupijų titulaus ir be tarpšakai priklausys Šv. Sostui, iki galės grįžti į Lietuvą. Vyk dant šį planą kunigai bus auklėjami Kunigų Seminarijoje Clarendon Hills, Ill. ir Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje. Hu manistinis mokslas bus išsina mas Clarendon Hills, o teologi nis — Romoje.

* Stud. Pabedinskas, studijuojas ekonomijos mokslus Madrido universitete, lankėsi Londone. Iš čia jis išvyko į JAV.

* Madride tėra lietuvių tik keturi: kun. Patalavičius, dirbas Selezečių mokykloje, žinomas krepšininkas J. Ruzgys, Pabedinskas ir p. Yla, seniau ten gyvenas. P. Ruzgys, kurį laiką buvo Ispanų valstybinės krepšinio komandos treneris, bet šiuo laiku jis treniruoja ispanų krepšininkus, lankydamas juos įvairiuose miestuose.

* Mažosios Lietuvos Taryba Vokietijoje pradėjo vokiečių kalba leisti žurnalą „Unsere Stimme“. Žurnale duodama pačių vokiečių pasisakymai apie Mažosios Lietuvos lietuvišku lis gyvena Cordoboje.

* Redaguoja Albertas Puskepalaitis.

* Jonas ir Vanda Katinaitė Čikštai suruošė iškilmingias vaises savo namuose, Buenos Aires. Sykiu su šeiminku, svečių tarpe suskaiityti devyni Jonai. Puošnioje vakarienėje dalyvavo E. Čekanauskienė, inž. J. Čekanauskas su ponia, K. Kaminskai, K. Deveikiai, J. Povilauskai, J. Petroniai, J. Sadniai, Dr. K. Černiauskas, J. Aukštikalina, B. Eidukoniai, J. Grudinskai, J. Vikšneliai, St. Katinai, A. Morkūnai, K. Gasevičiai, inž. P. Krapovickas ir kiti.

* Ignas Stepšys su žmona, Magdalena Barkauskaite, prieš metus atsiskyręs nuo firmos „Step - Vans“ dalininko Br. Vansavičiaus, puikiai progresuoja gamindami langams apkaustyti dalis. Dirbtuvė yra savuose namuose, Buenos Aires, Argentinoje.

* Julius Endriška, prieš porą metų atvykęs iš Europos ir įsikūręs Mendoza, dirba savo kirpykloje. Šis „A. L. Balso“ prietelius jau nusipirko žemės už keletą tūkstančių pežų ir statosi namą.

* Dr. V. Avizonis iš New Jersey išlaikė gydytojų egzaminus Mariland valstyboje.

* L. Leonaitė gavo stipendiją New Haven mergaičių kolegijon, kur studijuoja diplomatią.

* Dr. A. Mačiūnas, chirurgas, Čikagoje išlaikė valstybinius egzaminus.

* Čikagos dienraštis „Sun Times“ įsidėjo buv. Resp. Prezidento dr. K. Griniaus žmonos Kristinos atvaizdą ir platų su ja paskalbėjimą, kaip jai sekasi JAV. Ją laikraštis, kaip Imigrantams Globoti Sąjungos svečią, laiko tipingu pavyzdžiu, kaip emigrantams iš Vak. Vokietijos pavyksta neblogai įsikurti naujame krašte. Šiandien ji drauge su savo sūnum Liūtu, dabar studentu, pelnosi duoną, kaip gail. sesuo.

* Danutė Narutavičiūtė, iš Kolumbijos nuvykusi į Čikago, dėsto prancūzų kalbą vienoje mokykloje. Kolumbijoje ji įsigijo doktoratą ir mokytojavo Bogotos universitete.

* Med. gydytojas dr. H. Mackeivičius su žmona Adele Gruzdaite porą savačių praleido Buenos Aires. Dr. Mackeivičius Argentinon atvežtas 2 metų amžiaus. Medicinos fakultetą baigė Cordobos universitete. Dabar yra gydytoju Bialeto Masse, Cordobos kalnuose, 20 km nuo Carlos Paz. Jo tėvai, ilgamečiai „A. L. Balso“ skaitytojai ir jaunesnys briliolis gyvena Cordoboje.

Istorinių dokumentų ir faktų konstatavimas.

Sukiliminės vyriausybės genezė

13. Šeštoje dalyje numatyta, kaip Lietuvos atstatymas galėtų būti įvykdytas. Tai apibūdina sekančiai:

„Lietuvos atsitikime tenka ne sukurti naują valstybę, bet atstatyti suverenumą valstybės, kuri dar visai neseniai buvo pilnai nepriklausoma, visų kitų valstybių pasaulyje pripažinta pilnateisiu tautų šeimos nariu ir kurios valdymosi organizmas didžiųjų dalimi dar ir dabar tebeegzistuoja. Kadangi i dabartinę padėtį Lietuvoje tegalima žiūrėti tik kaip į svetimą okupaciją, tai galima pasakyti jog Lietuva automatiškai galėtų grįžti į savistovių Europos valstybių bendruomenę, kai tik įvyks jos atsipalaidavimas nuo Sov. Social. Respublikų Sąjungos ir ji išsilaivins iš jai primesto bolševizmo“.

„Tatai juo labiau yra lengvai įvykdoma, atsižvelgiant, jog bolševistinis siautėjimas krašte veikia dar ne nuo seniai ir todėl, kaip jau buvo suminėta, dar neįstengė viso to sugriauti, kas per savistovaus valstybinio gyvenimo laikotar-

pj visose srityse buvo sukurta. Tai yra, tik reikalinga paliuosuti kraštą nuo okupanto, grąžinti jam valstybinę laisvę ir jo iš seniau dar tebesantį valdymosi aparatą apvalyti nuo bolševistinių komisarių ir GPU agentų, ir kraštas greitai atsitaistyti nuo sovietinės santarkos jam padarytų apnaikinimų; jo gyvenimas grįžtų greitai į normalines vėžes ir jis galėtų toliau vystyti ūkio produkciją“.

Paskutinėje memorandumo dalyje kalbama apie reikalą su daryti naują Lietuvos Vyriausybę ir kad ją būtų galima sudaryti pagal Lietuvos Konstitucijos nuostatus, atsižvelgiant jog Respublikos Prezidentas, A. Smetona yra pasitraukęs užsienį. Vienkart padaromi sekanti daug reikiški įspėjimai: „Sąryšyje su tuo tenka priminti dėmesin pasekmes, kurių kiltų dabartinėms palankioms Vokietijai nuotakoms krašte, jei neišsipildytų bendra lietuvių tautos viltis turėti savą vyriausybę tuojau, kai kraštas bus paliuosutas nuo bolševistinės okupacijos...“

„Tokios vyriausybės sudary-

mas tinkamu laiku yra svarbus dar ir tuo požiūriu, kadangi tenka skaitytis su eventualumu jog ši Vyriausybė, jei ji nebūtų sudaryta iš anksto, gali būti paskelbta pačios lietuvių tautos pasekoje sukilimo prieš okupantą, kas galėtų privesti prie nepageidaujamų nesusi-pratimų“.

Memorandumas užbaigiamas sekančio turinio pareiškimu: „Lietuvių tauta neneša jokios atsakomybės už tai, kad pasėkoje bendros militaristinės - politinės padėties prieš metus šioje Europos dalyje, ji tapo Maskvos bolševistinio smurto auka. Todėl lietuvių tauta jaučiasi turinti moralinę teisę tikėtis iš kitų valstybių ne vien realios pagalbos ir paramos. Ypatingai ji tikisi kad tautos ir jų vadai, kurie pasiėmė ant savęs pareigą pertvarkyti pasaulį teisingesniais pagrindais, kurie laiduotų Europos kontinento tautos taiką, teisingumą ir geresnės gyvenimo sąlygas, ir tai pastatė už šito karo tikslą, taip pat atsižvelgiant lietuvių tautos dabartinį kančių, panaikins ir tą kultūros gėdą, kurią Sov. Rusija dabar vykdo Lietuvoje“.

Taktika, kurios buvo laimasi, buvo sekanti: nieko ypatingo iš Reich'o Vyriausybės neprašyti, o tik ją painformuoti kas lietuviams rūpi, prie ko jie ruošiasi, ir uždokumentuo

ti lietuvių tautos teises į valstybinę nepriklausomybę. Tai atitiko tai linijai, kurios LAF laikėsi nuo pat pradžios savo veiklos. Jos buvo laikomasi sąmoningai, kad išvengus kokių nors užsiąsąžavimų, kurie būtų galėję surišti LAF Vadovybei rankas pasielgti taip, kaip jai atrodė tikslingiausia, siekiant išnaudoti laukiamą Maskvos-Berlyno ašies susisprogdinimą. Prašyti vokiečių pagalbos nusikratyti nuo bolševizmo faktinai ne nerekėjo, nes ji turėjo ateiti savaime, pasėkoje bendro vokiečių strateginio plano suduoti rusų Raud. Armijai smūgi. Todėl memorandumo gale tik priminta, jog lietuvių tauta turi teisės tikėtis, jog bolševizmas, kuris buvo ant mūsų krašto kitų užtrauktas, turėtų būti ir jūpačių pašalintas, kaip darąs gėdą kultūrai. Takto sumetimais tik nepasakyta, kad tai daro gėdą pačiam III-jam Reich'ui.

Kalbamo memorandumo priėmimas buvo suteikęs kiek vilties kad gal Reich'o Vyriausybė dar pasigalvos ir respektuos Lietuvos teisę į nepriklausomybę, bei nedarys klūdieų lietuviams sudaryti savo tautinę Krašto Vyriausybę. Išeinant iš šios supozicijos ir kad eventualus iš vokiečių pusės sutikimas LAF Vadovybės neužklupėtų nepasiruošus, buvo ant greiųjų suprojektuotas tos Vyriausybės sąstatas. Savaime suprantama, tai būtų buvęs tik laikinas padaras. Nuvykus į Lietuvą, ši Vyriausybė tuojau būtų buvusi pertvarkyta, užleidžiant savo vietą kitai, sudarytinai iš asmenų, išnešusių ant savo pečių visą pogrindžio veiklos sunkumą laike sovietų okupacijos.

Sąryšyje su visu tuo projektu, savame kilo klausimas, kas tą naują Lietuvos Vyriausybę paskirtų, jei jos sudarymas pasidarytų tikrai įmanomas dar prieš mūsų tautos sukilimą. Respublikos Prezidentas, A. Smetona, kaip žinoma, tada jau buvo šiaurės Amerikoje. Greitas susisiekimas su juo, iš priežasties karo aplinkybių, buvo praktiškai neįmanomas dalykas. Taip pat nebuvo galima pasinaudoti ir tariamais Kybartų aktais, nes St. Lozoraitis buvo ne Berlyne, bet Romoje; be to, ne jam buvo tekę stovėti LAF priekyje, t. y. organizacijos, kuria naujoji Vyriausybė būtų turėjusi remtis. Iš kitos betgi pusės buvo svarbu laikytis Lietuvos valstybės tęstinumo, taigi ir paskutiniosios krašto konstitucijos. Atrodė, jog tai būtų buvęs stiprus teisinis argumentas atsispyrimui prieš vokiečius, kad jie ką neprimas, kas būtų galėję siaurinti mūsų tautos elementus po Lietuvos suverenumą. Todėl bendra tautine vienybės vėlia labai apgailestavome, kad A. va.

smetona buvo atsisakęs duoti inž. E. Galvanauskui paskyrimą eiti Ministerio Pirmininko pareigas, kaip jam, A. Smetonai, buvo pasiūlyta pagal Romoje Lietuvos Pasiuntinių konferencijos priimtą nutarimą. Jis, per pasitarimus su juo Berne, buvo sakęs, jog sakyta paskyrimą galėtų duoti Lietuvos dipl. postū Berlyne, jei pavyktų šiam postui ką atsiekti. Matyti, išvykdamas į užjūrį, A. Smetona tą savo pažadą buvo pamiršęs...

Reikia pasakyti, jog buvo taip pat argumentų už tai, kad A. Smetonos, kaip legalaus R. Prezidento, neveltį i netikrą dalyką. Jie turėjo savo svorį. Tačiau ne tam, kad paneigtų Resp. Prezidento prerogatyvą skirti krašto Vyriausybę, kaip kad laikas buvo linkęs interpretuoti faktą, kad tiek projektuojant Vyriausybės sudarymą Berlyne, tiek įvykdan tą paskelbimą tautos sukilimo ke-liu, stigo Smetonos parašo po jos sudarymu. Tai parėjo pirmiausia nuo jo paties, nes LAF vadovybė nuo Lietuvos konstitucinio pagrindo nebuvo nukrypusi, tik distancavosi nuo paskutiniojo Lietuvos vidaus politinio režimo, nujausdama, jog kitaip nebūtų buvę įmanoma apjungti veiklesniuosių, kas būtų galėję siaurinti mūsų tautos elementus po Lietuvos suverenumą. Todėl bendra tautine vienybės vėlia labai apgailestavome, kad A. va.

(Bus daugiau).

Pasaulio lietuviams studentams organizuojantis

Skubančio laiko reikalavimai lietuviams studentams, siekiantiems mokslo ir visuomeninio išsiskleidimo, yra aktyviau ir organizuotiau įsijungti į visos mūsų bendruomenės kovas ir darbus. Studentai nuolat ir visad turi artimus ryšius su mus priglaidusiu kraštu šviesuomenė, ji ir gali daug nuveikti savo atskleidžiamomis informacijomis, savo buvimu, savo planinga veikla.

Senokai jau įsiekta kelių sujungti į vieną organizaciją visame pasaulyje išsisklaidžiusius kolegas ir koleges. Iki šiol šie planai nebuvo vainikuoti sėkme, bet ne dėl to, kad būtų nesvarbūs arba kad trūktų entuziastingų darbininkų. Planai nepavyko įgyvendinti, nes jie buvo nerealiūs.

Pirm sukuriame pasaulio lietuvių organizaciją, tokios organizacijos turi būti sukurtos kiekvienoje krašte, kur yra lietuvių studentų, ir jos turi būti akademiškos ne iš tradicijos ar „pasiūgimo“, bet pagrįstos profesiniu ir socialiniu mokslu bei nancios akademine bendruomenės reprezentavimu. Kaip tokios, jos ir turi būti inkorporuotos savo tremties krašto įstatymu numatyta tvarka. (Šitaip ar panašiai, rodos, susitvarkiusios stipriausios lietuvių stud. kolonijos: Vokietijoje, Prancūzijoje, taip numatoma tvarkytis ir Amerikoje).

Tik sukūrus tokias „valstybines“ studentų sąjogas ir joms sustiprėjus, galima žengti į priel svarbiojo šias visas sąjungas jungiančio ir politinėje srityje koordinuojančio centro kūrimo. (Pabrėžiame: politinėje srityje, nesgi socialiniai ir profesiniai studentų reikalai yra kiekviename juos priglaidusiam krašte skirtingi ir būdingi tam kraštui, todėl ir vieno centro „vadovavimas“ nebūtų nei racionalus, nei pagrįstas). Politinė veikla mūsų studentams, kaip toks, sėkmingai įsis, tik sukūrus aiškiai politinių užduočių centrą išeivijoje, kuris akcentuotų tradicijų ir teisinį tęstinumą tarp

LAISVOSIOS EUROPOS UNIVERSITETAS.

Laisvosios Europos Komitetas, norėdamas padėti Sovietų pavergtųjų tautų jaunimui, atsidūrusiam tremtyje, siekti mokslo ir švietimo savo tautinių kultūrų dvasioje, š. m. liepos 20 d. įsteigė Laisvosios Europos Universitetą. Universitetas inkorporuotas (Užregistruotas) New Yorke, bet veiks Strasbūre, Prancūzijoje.

Universiteto vadovybė yra nuomonės, kad kova su bolševikiu melu gali būti vedama ne vien karo ginklais, bet ir idėjomis. Nors mirtis, kalėjimai, vergų stovyklos ir teroras nu-

buvusių Nepr. Lietuvos studentų atstovavusių organų ir panašių organų tremtyje. Svarbiausia tokio koordinacinio centro užduotis būtų išgauti pripažinimą iš tarptautinės studentijos ir įsijungti į jų akademinę - organizacinę gyvenimą pilnateisiu valstybinės plotmės vienetu.

Toksai centras galėtų būti sukurtas įvairių kraštų lietuvių studentų atstovaujančių organizacijų vadovybių susitarimu. Centrai turėtų kurtis Amerikos kontinentu, bet ir kitose žemės rutulio dalyse nebūtų, be abejo, nuskriaustos. Kiek liečiami JAV studentai, jų veikla būtų apsunkinta, jei centras būtų sudarytas tokiu būdu, kad V. Departamentas jį galėtų laikyti „foreign agency“. Centras turėtų būti todėl sukurtas delegatūros ar sekretoriato pavidalo, ir būti ne formalus, ne vadovaujantis, bet koordinuojantis. Jis, tačiau, turėtų visuose kraštuose esančių lietuvių studentų įgaliojimus juos atstovauti tarptautiniuose susibūrimuose. Gruodžio mėn. Edinburghe įvykstantis pasaulio studentų suvažiavimas yra vena progų, kurias toks centras išnaudotų Lietuvos labui (dabar gi tenka pasikliauti vien Anglijos lietuvių studentų veržlumu).

Šių planų sėkmingumas priklauso nuo to, kiek kitų kraštų kolegų laiku ir reprezentatyviai susiorganizuos ir efektyviai bendradarbiaus su iniciatoriais: JAV ir Vokietijos studentų sąjomis. (Kanadiškus, kurių nepasiekia JAV spauda, norėčiau šia proga painformuoti, kad šį pavasarį įsisteigė Liet. Studentų Sąjoga JAV, jungianti visus JAV studijuojančius, be ideologinių skirtumų, lietuvius. Sąjoga turi apie 200 narių. Yra sušaukusi rugpjūčio mėn. suvažiavimą Chicagoje, įsteigusi šalpos fondą, informacijų centrą skleisti informacijoms amerikiečių studentų ir profesūros tarpe, užmegzti ryšius su latvių ir estų studentija ir tt.).

Vytautas Kavolis.

Viena iš daugelio gražių Vilniaus bažnyčių — Šv. Kazimiero bažnyčia, kurią okupantai Rusijos bolševikai uždare ir paverė kažkokiu sandėliu. Ši bažnyčia yra ties Aušros vartais ir Vilniaus ir Didžiosios gatvių subėgime, kurių kampe yra buvusi senoji rotušė. Nepriklausomybės laikais perdirbta ir Dailės muziejus. Šv. Kazimiero bažnyčioje nepaprastai gražūs balto marmuro altoriai. Carinės Rusijos okupacijos metais Šv. Kazimiero bažnyčia buvo taip, kaip ir dabar rusų atimta iš Vilniaus gyventojų katalikų ir paversta pravoslavų cerkve, kurios požemiuose rusai laikė savo šventuosius. Kapsuko atvestos rusų bolševikų invazijos metu — 1918 metais, bolševikai Šv. Kazimiero bažnyčios rūsius atidarė ir žmonėms rodė tuos pravoslavų šventųjų kūnus. Nežinia, kur tie kūnai po to buvo palaidoti. Ir dabar tikrai sunku sužinoti, kas dedasi už geležinės uždangos.

toma prancūzų, anglų ir kai kurių visuomenėje ir nusistatę grįžti ir savo kilmės kraštus, kaip tik tai bus galima, kad atlikus ten naudingą ir konstruktyvų vaidmenį.

Kandidatai L. E. Universiteto stipendijoms gauti turi būti:

- 1) tremtiniai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Albanijos, Bulgarijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Rumunijos ir Jugoslavijos, be skirtumo rasės, tikybės ar gimties,
- 2) nejaunesni kaip 18 ir ne senesni kaip 32 metų amžiaus, iš kurių išimtis, kurias padarys Universiteto stipendijų paskirstymo komitetas,
- 3) turį brandos atestatą arba jo ekvivalentą,
- 4) moką pakankamai prancūzų ir anglų kalbų, ir
- 5) pasižymį ypatingais gabumais vadovavimui laisvoje

Savaime suprantama, šie reikalavimai yra taikomi pirmoje vetoje kandidatams stipendijoms gauti. Jų nereikalingi bus priimami pagal bendrus bet kokio universiteto Prancūzijoje reikalavimus.

Stipendijų dydis \$ 800,— ir metus. Iš jų, kurie gyvena Universiteto pansionate Robert sau ar Strasbūre mieste, bus atskaitoma 400 jų išlaidų. Iš likusios sumos jie turi apsimokėti mokslapilnigius, knygas, rūbus ir kitas išlaidas. Kelionės išlaidos iš gyvenamos vietos, kuri gal būti bet

Mokslo-technikos naujienos

KADA GALIMA BUS KELIAUTI Į MĖNULĮ?

Kai Jule Verne aštuntame šimto metų rašė romanus apie tai, kaip jį herojai važinėdavo po pasaulį vieni po vandeniu, kiti oro keliais, tai buvo laikoma fantazija, nors Leonardo da Vinci (1452—1519) jau bandė pslanojančiais sparnais lėktuvą. Šiandien tai jau yra tikrovė.

Dabar žmogus planuoja jau lėkimą į kitas planetas tarpšviesulinėmis erdvėmis. Kai kas jau siūlo iš anksto užsiskaityti planuojamose tarpplanetinėse raketose lovas, kuriose būtų patogiau skristi, negu geriausiame lėktuve.

New Yorke Hayden Planetariume, kuris laikomas rimta moksline institucija, sekretorė pasižymi jūsų vardą ir adresą, kai rezervuoja vietą būsimai kelionei į bet kurią planetą.

Ji rašo jūsų vardą į ilgą laukiančiųjų sąrašą ir rimtai įspėja, kad bus telegrama pranešta, kada ateis eile keliauti į Mėnulį, Marsą ar Venerą.

Eilėje jau 25.000 būsimų keleivių. Dauguma jų nori keliauti į Mėnulį.

Hayden Planetariume išskaidytas jau raketų tvarkaraštis, kaip kokio geležinkelio stoty: metų rašė romanus apie tai, kaip jį herojai važinėdavo po pasaulį vieni po vandeniu, kiti oro keliais, tai buvo laikoma fantazija, nors Leonardo da Vinci (1452—1519) jau bandė pslanojančiais sparnais lėktuvą. Šiandien tai jau yra tikrovė.

Hayden Planetarium direktorius Robert R. Coles tiki, kad prie dabartinio progreso kelionė į mėnulį įvyksianti ne vėliau kaip po 25 metų.

Vienas veteranas užsiskakęs kelionę į Marsą, rašo: „Aš dalyvavau paskutiniame kare ir dabar sužeistas grįžti iš Korėjos. Prie tokio ritmo, kaip dabar žemėje vyksta karai, kas penkti metai, aš manau, kad man teks dar kartą eiti į frontą ir Amerika neišvengs bombardavimų. Aš noriu su savo žmona ir vaikais išeiti iš to pragaros. Marse, man atrodo, bus geriau, negu žemėje“.

Dar niekam nepasiekus Mėnulio, jau pradeda gindytis, kurios valstybės įtakoje jis bus. Kanadietis astronomas Willy Ley numato, kaip Mėnulį suširems amerikiečiai su rusais. Ir tas Korėjos karo veteranas, kuris galvoja, jog apsisidamas žemę, kitoj planetoj ras ramybintą jau raketų tvarkaraštis, be, gali apsiriki.

ŽEMĖS AMŽIUS NAUJŲ TYRIMO METODŲ ŠVIESOJE

Geriau ištyrus medžiagų džioje jis irsta radiu ir hestrukūrai (atomus) ir medžia liju. Radio atomai toliau irsta gu būseną, išrastas naujas būdas nustatyti ir Žemės amžius, būdu galutinai urano produktų ir švinas ir helis.

Radio aktyviųjų elementų irimas, kurį lydi helio išsiskyrimas ir kuris atveda į švino susidarymą, nepriklauso nuo išorinių sąlygų: irimas vyksta vienu greičiu tiek 272 laipsnių šaltio, tiek 3.000 laipsnių karščio temperatūroje, tiek tame ore, tiek spaudžiant deta to, kol susidaro pastovūs, radioaktyviuosieji atomai. Uranas Si nuostabi radioaktyviojo nuolat ir be paliovos irsta. Pra

kur, į universitetą nebus padengiamos.

Studijuojantieji Strasbūre studentai vyrai turės gyventi Robertsau pilyje, mergaitės — Strasbūro mieste, o katalikai teologijos studentai — College des Clares, Strasbūro vyskupo žinioje.

Mokslas prasidės lapkr. 2 d.

Mokslų programą sudaro:

- 1) Paskaitos vietiniame prancūzų universitete,
- 2) Paskaitos centro ir Rytų Europos Seminare ir
- 3) vizituojančių profesorų paskaitos.

Kadangi L. E. Universitetas yra nusistatęs ne vien padėti stipendininkams siekti mokslo, bet ir paruošti juos atsakingam darbui jų išlaisvintuose kraštuose, tam tikslui buvo įsteigtas centro ir Rytų Euro-

pos Semniras, kuriame studentai galės susipažinti su savo tautinių kultūrų laimėjimais. Kiekvienai aukščiau suminėtai tautybei numatyta įsteigti po skyrių, kur dėstys jų tautiečiai profesoriai gimtąja kalba apie jų tautines kultūras plačia prasme.

Vizituojantieji profesoriai iš JAV, Prancūzijos ir kitų valstybių demokratinių kraštų dėstys angliškai ir prancūziškai apie savo kraštų kultūrą, pažangą, kad studentai galėtų plačiau su ja susipažinti.

Platesnį informaciją apie LE Universitetą Prancūzijoje galima gauti pas Dr. A. S. Bačkį, 5 rue de Messine, Paris VIII, o Amerikoje, Patariamame lietuvių grupėje, 112 West 72nd Street, New York City.

KNUTS LESINŠ

SLEINIŲ TRIMITAS

II.

„Girdėjai?“ paklausė jis.

„Kas tai. Šunės?“ paklausiau, puikliausiai žinodamas kas tai, nors anksčiau ir nebuvo nieko panašaus girdėjęs. „Tai, vaikel, vestuvinių giedojimas, nekviestų vestuvinių“, pasakė geliančiu balsu siuvėjas ir emė sparchiai žingsniuoti pirmyn. Tiesą sakant, mano širdis virptelėjo, bet čia pat, kelio dešinėje, matėsi namai ir pro jų langus švietė ugnis. Kažkur priešaky sulijo šunės, ir man pasidarė drąsiau. Teko girdėti šį tą apie vilkus, bet čia ant kelio, netoli namu, dar niekad neteko kam nors jų sutikti. Netrukus kaukimas nutolo ir mes žingsniavome tolyn. Siuvėjas buvo kiek pritilęs, todėl po mūsų kojomis gurgždas sniegas buvo vienintelis garsas, girdimas baltojo platumoje.

Ant kelio matėsi tik ką iščiuožtos šviežios rogių pavėžos, ir tai taip pat mane drąsino. Praėjimo namus, beržyną, už kurių prasidėjo atoki pamiškė ir smulkiais krūmokšniais nusėtos ganyklos. Dar liko pora varstų ligi Skarių sodybos. Staiga kaukimas pasigirdo ir vėl, tik daug arčiau.

Siuvėjas žvilgtelėjo į mane. Stengiausi neparodyti, kad susitraukiau išgirdęs kauksmą, bet Dūkui kažkodėl pasirodė, kad bijau.

„Tai kaip, nori bėgti atgal?“ paklausė jis.

„Nežinau, meisteri, bet dėl visa ko buvo galima užsukti pas Klimdžius. Gerai paprūšis pavėžetu. Netol juk?“

Man pasirodė, kad ir siuvėjas kiek bijojo, bet jo velniškas užsispyrimas ir vėl buvo kalbas, kad negrįžome. Kas tiesa, tai tiesa, bailus jisai nebuvo, o jeigu matydavo, kad kitas bijo, pasidarydavo dar drąsesnis.

„Žygiuosim, vaikel! Šitą muziką esu girdėjęs gana dažnai...“ Staiga krūptelėjo jis.

Prie miško kampo, kur mėnulio šviesa stipriausiai nušvietė baltą lygumą, mudu pastebėjome juos. Kokius penkis,

išbėgę į lygų lauką, žvėrys sukinėjosi vienoj vietoj, bėginėdami ir uostinėdami, tarytum žaizdmi mėnesio spindėjime. Venas pakėlė snukį.

„Pastebėjo velniai!“ ištare siuvėjas ir jo balsas buvo kiek prikimęs. Tą akimirka mano akys aptemo iš baimės, aš bučiau paprasčiausiai apsisukęs ir bėgęs kiek kojos neša. „Ar pasiutai, vaikel!“ nutvėrė mane siuvėjas už pečių. „Kur beibėgsi, žiūrėk!“

Dabar būrys bėgo, siaura eilute išsitiesęs, į mus, venas priekyje, o kiti po porą, kiek atsilikę, iš paskos. „Tokiais atvejais, Gustai, tikėtai į priekį, lūž ar plyš; jei pasiseks — pasiseks, išlaikyk, jei ne — Dievo valia! Ir siuvėjas visiškai vikriai emė žingsniuoti pirmyn, ir jo kojos, atrodo, pamiršusios savo sustyrimą. Man atrodė, ar tikėtai nebus jisai staiga pamišęs, taip bėgti vilkams tiesiai į nasrus. Bet pasirodė, kad toks žygis buvo prasmingas. Aš greitai tai supratau, kai jis nubėgo nuo kelio ir pradėjo kopti uždusęs mažos kalvos viršūnėn, kuri buvo apaugusi kadugnyais ir didžiuliais beržais.

„Meisteri, argi pajėgsim užkopti į beržą?“ paklausiau.

„Kvaily, ko ten lipsti! Bet kalnas, iš viso, yra geras dalykas. Ir žvėriui, kaip ir žmogui, ne taip drąsu, kai reikia pulti bastijoną. Tokia padėtis gynyboje upą pakelia, o užpuolikai įkvepia paiarbos. Ar turi peilį su savim pasiėmęs?“

„Turiu“, atsakiau, „bet jų prakeiktųjų visas būrys!“

„Mačiau ne tokių!“ rėkė siuvėjas. Atrodė, kad jame pabudo kažkokia pagieža ir pašėlimas; ir vėliau, visa permaštydamas, supartau kodėl šis vyras pasidarė sukilėliu ir vėliau buvo pervarytas per tūkstančius surykusių kareivių rykščių. Gali būti, kad tokiam keturi, penki vilkai tikrai buvo niekis.

Jau buvome užsikapstę viršūnėn. Aplinkui beržus matėsi geroka tuščia aikštė. Dėl to, kad vilkų tikslas buvome mudu, nebeteko abejoti. Būrys, ilga žąsele, nulesitais žemyn smulkiais traukė kalvos link.

Kažkodėl Dūkas kalbėjo pašnabždom, bet taip greitai ir užtikrintai, lyg būtų kokio pulko vadas: „Vilkas, ne taip kaip šuo, jis nekimba į kojas, bet stengiasi prisitaikyti prie

gerklės ir pargriauti žemėn. Ir kai jisai šoka ant tavęs, tai vis truputį iš šono. Tai reikia žinoti — tiktai nesileisk žemėn pargriauamas, kai šoka — varyk peilį tarp šonkaulių. Bet palauk... mudu dar šį tą pabandysim, kad juos truputį apkramintumėm“.

Siuvėjas išėmė iš dėžės smuiką ir griežyklę, padėjo juos šalia beržo, ir pasinėšė su dėže į vilkus. Na, to jau per daug buvo.

„Tai ką su taja dėže?“ klausiau.

„Pamatysi! Ir, po velnių, išsiblaškęs aš! Trauk savo dūdą! Kai pasakysiu, pūsk kiek pilve oro turi...“

Tik buvau atsilenkęs peiliu, dabar išsitraukiau dūdą, o Dūkas, pasilenkęs, įkalnėn sviedė dėžę į vilkus. Nepaprastas kaukimas ir unksimas pakilo įkalnyje, aš visiškai nesupratau, kas tenai darosi; buvau jau pridėjęs dūdą prie lūpų ir stengiausi pūsti, bet, reikia prisipažinti, iš susijaudinimo neklausė manęs nei lūpos, nei pirštai — tiktai toks purkštelėjimas pasigirdo. Siuvėjas suriko tada: „Palauk, kad tu visai nepajęgi“.

Aplinkui smuiko dėžę kunkuliavo. Nenorėjau tikėti, kad vilkai būtų smuiko dėžę, bet taip ir nebuvo. Puolant dėžę, turbūt, giminė giminei netyčia kur įkando, ir suuodė kraujo kvapą, likusieji metėsi ant sužiestojo, sniegas tenai rūko, didysis kamuolys kaukė ir urzgė, ir neprėjo nei kelios minutės, kai vilkų tebuvo likę keturi. Sniege matėsi plačios tamsios kraujo dėmės. Buvau lyg sustingęs, ir iš nustebimo, ir iš siaubo, matydamas tokį reginį.

„Pats Dievas mums padeda“, pratarė siuvėjas. „Jie nebebus taip išalkę. Dabar tik po beržų. Ir pūsk dūdą!“

Mės pasitraukėme ir aikštės vidurį, ir vos paliečiau lūpomis trimtą jau pora pilkių užsluogę į kalną. Bet — kažkokie pikti užpuolėjai jie neatrodė. Jie sustojo tarp kadugių, jų akys mirgėjo mėlynai žalia ugnimi — kaip žvaigždės aršiam šaltįje. Tiktai vienas, turbūt patsai vadovas, išslinko aikštėn ir sustojo, lyg mūsų pėdas uostinėdamas, prieš beržą. Tada atgavau kvapą ir pradėjau groti miško ragą. Nežinau kokią melodiją, galimas dalykas jokios, aš dar niekad nebuvo pats savęs girdėjęs taip be sąryšio gro-

KULTŪRINĖ KRONIKA

LIET. GENOCIDO PARODA KELIAUJA PER AMERIKĄ

Po Waterburio Lietuvos Genocido paroda ALT Clevelando skyrta buvo surošyta Clevelande ir dabar rodoma Detroito, o vėliau pasieks ir Kanadą garsindama Lietuvos laisvinimo bylą ir populiarindama Lietuvos vardą. Prof. Padalskio rūpesčiu padaryta žygių ruošenį paroda išstatyta Detroito, o YMCos, ypač E. T. Taloro, rūpesčiu norima ją vėliau perkelti į Montrealį, kur jos išstatymų rūpintis YMCos vadovybė. YMCos vadovų konferencija pritarė Tayloro pasiūlytai rezoliucijai, jog minimoji paroda būtų išstatyta visuose svarbesniuose Kanados politiniuose ir kultūriniuose centruose. Parodos parėmimo tarpininku YMCos vadovybė numato konsulą V. Gylį.

Per keturias dienas Clevelande paroda aplankė per 1.000 asmenų. Ta proga visi trys dieneji Clevelando dienraščiai įsidėjo vedamuosius. Po parodos „Clev. Plain Dealer“ įsidėjo dar gana plačius 2 straipsnius, apie dabar Lietuvoje vykdomą genocidą, o prof. Lemkino rūpesčiu reikalingą apie ją informaciją atspaudė ir 20.000 tiražo YMCos atstovų konferencijos biuletenis. Ta proga buvo

taip pat plačiai paskleistas Lietuvos genocido parodos katalogas ir kita informacinė medžiaga apie Lietuvą.

FREE EUROPE MENO PARODOS REIKALU.

Gaudamas daug užklausimų ruošiamos parodos reikalui turinti pareikšti sekanti: Free Europe Komitetas kreipėsi į Lietuvos Generalinį Konsulą prašydamas būti tarpininku tarp lietuvių menininkų ir minėto komiteto, painformuojant menininkus apie to komiteto nutarimus ir referuojant F. E. komitetui menininkų iškeltus sumanymus ar pageidavimus.

Į visus iškeltus klausimus, kaip kad eksponatų pristatymo data ir vieta, transporto bendrovė, per kurią eksponatus reiks siųsti ir t. t., F. E. komitetas pažadėjo atsakyti spalio mėnesio gale. Tuo tarpu esant gausiam dalyvių skaičiui, pristatomų eksponatų kiekis vienam asmeniui yra pakeistas iš 4 į 3.

Prašome visus menininkus susilaikyti nuo eksponatų siuntimo Lietuvos Gen. Konsulato adresu. Jonas Budrys, Generalinis Konsulas.

ANGLŲ KALBOS VADOVAS

Iš Tinley Park, Ill., pranešama, kad ten pradėtas spausdinti W. Paulio (Polio) „Anglų kalbos vadovas“, kurį numato ma leisti sąsiuviniais po kelis sąsiuvinis kas mėnuo. Pirmas sąsiuvinis turės pasirodyti jau šio mėnesio pabaigoj. Tai žada būti didelės apimties veikalas, susidedantis iš trijų dalių (anglų kalbos pagrindų, frazeologinio žodyno ir lietuviškai angliškiosios dalies).

Veikalas busias ne eilinio pobūdžio vadovėlis, iš kurio teikiama medžiaga paprastai reikiama „kalti“ mintinai, bet savotiškas enciklopedinis šaltinis kasdieninės šnekamosios ir rašomosios anglų kalbos reikalams. Jis žada būti naudingas ne tik naujiems ateiviams, kuriems anglų kalba yra gyvenimo būtinybė, bet idomus ir seniesiems, kurie yra primirę savo gimtąją kalbą (veikalo lietuvių kalbos taisyklų tikrina kalbininkas Dr. P. Jonikas). Lietuviškoje knygos rinkoje tai bus pirmas tokios rūšies veikalas.

Smulkesnių informacijų galima gauti parašius atviruką leidyklai „World & Phrase“, 6660 W. 146th st., Box 115, Tinley Park, Ill. U. S. A.

„LIETUVIŲ DIENŲ“ NAUJAS NUMERIS.

Gautas „L. D.“ naujas numeris yra vertas paminėti. Šiame numeryje iš Kanados telpa puikios nuotraukos — Baltų atstovai prie nežin. Kareivio Kapo Montrealyje, Kanados kat. mot. dr. jos suvažiavimo dalyvės, Toronte, A. Tamošaitienės austas kilimas — Mindaugo žmonos Mortos krikštas. Jame randame šiurpų vaizdą — kaip atrodo dabartiniai Lietuvos okupantai, Amerikos spaudos konferencija New Yorke, Genocido paroda Clevelande, daug nuotraukų iš Diepholzo, liet. gimnazijos, dail. Rimšos tapybos kūrinių, J. Krancus — Hollywoodo šokėjas, Miami, Florida liet. choras, Widnes, Anglijos liet. paradas ir daug kitų naujų, niekur nematytų nuotraukų.

„Lietuvių Dienos“ leidžiamos Los Angelyje (9204 S. Broadway). Metinė pre. \$ 3,00 (Kanados doleris priimamas už lygų JAV doleriui).

— Prof. Dr. J. Papajius, višą vasarą praleidęs kelionėse po tolimąją Aliaskos šiaurę, pradėjo naują mokslo kurso dėstymą Aliaskos universitete.

— Komp. J. Kačinskas, muz. A. Žemaitis ir muz. A. Šimkus, pradėjo ruošti suorga nizuoti JAV naujosios Anglijos lietuvių dainų dieną.

— Prof. Dr. A. Zubrys tęsia chemijos mokslų dėstymą Toronto universitete.

— Prof. Dr. Povilanis Mont realio universitete dėsto bakteriologiją.

Bet taip nebuvo. Kai siuvėjas, baigęs grojimą, ėmė trinti rankas, jie vėl pasirodė.

„Žiūrėk, jiems ko gero mano grojimas rimtai patiko!“ pasakė Dūkas. „Tau teks, Gustai, vėl pasireikšti su savo dūda. Jokios ugnies, atrodo, mudu čia nesukursim“.

Tiesia, kadugių skujos kiek parūko, bet žaliosios šakos taip paprastai nemanė ugnies prisiimti, ir pasityčiodama iš mano pastangų ugnis jau rengėsi visai užgesti.

„Mudviem nieko kito nelieta, kaip rengtis prasilaužimui“, kalbėjo energingai siuvėjas. „Pasišpaudysim, Gustai, rankas, sudūdosim „Viešpats Dievas yra mūsų tvirtovė“ ir eisim ant kelio. Manau, kad jie mūsų nebelies. Bet dabar gromis vaikščiodami, nes čia vietoje stovėdami, mes nebeilgai įstengsim juos linksminti.“

Sustojom abu greta ir pradėjome choralą. Niekad po to nesu taip nuširdžiai pūtęs miško rago, kaip tą naktį, mėnesienos apšviesto kalvoj, vilkų būriui klausantis. Mano akys paplūdo ašarom, kai pagalvojau, kad ištikrųjų man bus lemta mirti tokia netikusia mirtimi, ir argi ši gesmė mums nepadės, mums, kurie nieko blogo nebuvo padarę, mums, vargšams muzikantams, pakviestiems groti vestuvėse. Šviesus, žvaigždėtas dangus žerėjo virš mūsų, ir man atrodė, kad visas nuostabusis Dievo pasaulis suprantą, kad mums pasiseks, kad mus reiklia išgelbėti. Ir, iš tiesų, baisesiai nesinorėjo ši akimirksnį mirti, kai aš visa tai apmąčiau, ko anksčiau niekad nebuvau galvojęs.

Mes tik ką buvome pradėję trečiąją posmą, kai vilkai staiga sujudėjo — ne į mus, jie ėmė leisti nuo kalvos žemyn. Ir kai mes baigėme groti, išgirdome ant kelio rogių varpelius.

„Dieve apsaugok“, siuvėjas sušuko „jei nuo mūsų atitraukdama, nelaimė užgrius kitus! Nors aš ir netikiu, kad jie pulktų roges kelio vidury. Bėkim pas juos, gal būt mūsų muzika dar ir kitiems pagelbės“.

Jo baimė buvo be pagrindo, nes, rogėms pasirodžius netoli mūsų ant kelio, vilkai pasisuko į miško pakraštį, iš kurio buvo atėję. Matėme tik, kaip važiuotojo arklyst didžiai spardėsi ir buvo sunku jį suvaldyti: jis nešėsi užpultu ke-

VEDA SKTN. J. BULOTA.

SKAUTŲ STOVYKLA HALIBURTONE.

Baigus kelionę po tolimąją Kanados šiaurę ir prieš akis tu rint ilgą ir numatomai gražų savaitgalį, pasukome į Haliburton. Tikriausiai tūkstančių ežerų kraštą, kurio paviršius išvingiuotas mažomis kalvomis, o neaprepiamų miškų platybės išmargintos įvairiaformių vandenų grandinėmis. Ši mūsų vizitą skatino ir tai, kad jau nuo pirmųjų skautavimo dienų Kanadoje žinojome jog prie Haliburton yra Toronto skautų vasaros stovykla.

Iš nediduko Haliburton miestelio pavažiavus keletą mylių geru keliu įsukome į siaurutį, prastą, bet tvarkingą miško kelią. Pradžioje, prie medžių pritvirtinti kelio ženklai mus stebino, nes kasgi galėjo žinoti, kad čia nėra geležinkelio pervažos arba mokyklos pakeleje. Bet juo toliau važiuojame, juo aiškiau matėsi, kad čia skautiški pokštai siaurojo kelio vietoje, kur ne prasilenkti nebūtų galima, skaitome: „No parking“, arba „Do not pass“. Ties tirščiausia pakelės tankme stebėjome užrašus: „Railway crossing“, arba „Jattle crossing“. Pervaziavus nelygų kelią buvo įspėjimas: „Bump behind and ahead“. Ši kartą įspėjimas buvo teisingas, nes tuoju užvažiuojame vėl kaip ant akėčių ir mašinos greitis turėjo būti sumažintas iki minimumo. Taip visu keliu septynias mylias vis kas

nors naujo, charakteringo, šyp seną sukelentio...

„Kenabi“ ežero pakrantėje, tarp medžių išvydome išsimėčiusių pastatų virtinę. Kaip vėliau paaiškėjo, vienuose gyvenam aptarnaujantis personalas, kitur buvo įrengta raštinė, ligoninė, sandėliai ir kt.

Mus pastiko stovyklos komendantas Mr. J. Moore. Tai geras lietuvių bičiulis, pamintinas dar iš pirmųjų dienų, kuomet tik atsibastęs Torontan užėjau į Vyriausią Skautų Būstinę pasiteirauti apie lietuvių sk. organizavimo galimybių sk. organizavimo galimybių silaukiau nuoširdaus prielanku ir paskatinimą skautiškam darbui. Vėliau Toronto sk. vyčiams užsimojus išleisti P. Babicko „Gintaro žemės pasaką“, iš Mr. Moore buvo gauta visa techniška pagalba ir daugiausia jo dėka šis veikalas išvydo dienos šviesą. Nors jau treji metai buvo prabėgę nuo artimiausio mūsų kontakto, bet jis gyvai prisiminė mano vardą ir visiems nuoširdžiai paspaudė kaires.

Buvome supažindinti su stovyklos planu: aplink visą „Kenabi“ ežerą ir jo salose yra patogios stovyklavimui vietos. Kiekviena atvykstanti grupė, pagal jos dydį gauna atitinkamą vietą. Neturintieji palapinės aprūpinami vietoje. Čia t. p. gaunama ir pieno su duona, bet nieko daugiau. Pasirenkan

tieji šį ežerą motorinėmis valtimis nuvežami į paskirtą vietą ir pagal stovyklautojų skaičių paliekama atitinkamas kiekis baidarių arba irklinė valtis (mes turėjome dvi baidares). O mėgėjai pakeliauti per tirštai sužėlusius miškus prie kitų, aplink esančių mažesnių ežeriukų, aprūpinami žemėlapiais, kompasais (jei pamiršta namuose) ir paleidžiami į miškų gūdumas.

Mums pasirinkus šį ežerą, vie nas tarnautojas (jū yra septyni visam vasaros laikui. Daugiausia mokinukai — studentai gauna mėnesiui 150.00 dol. atlyginimo, visą išlaikymą ir vieną laisvą dieną savaitėje) didžiule motorine valtimi nugabeno į kitą ežero galą.

Nors aplinka buvo neįprasta, bet įdomi. Mažai žmogaus koją mačiusiame miške vyravo eglės, beržai ir kedrai. Nei miške, nei krante nebuvo matyti jokios žolėlės, tik suvirtę pūstančių medžių kamienai ir kur nekur paparčių kuokštės. Nors pakrantę sudarė masyvios akmens uolos, bet augmenija vešliai bujojo.

Rami miško aplinka, skaidrus ir žuvingas ežero vanduo teikė mums retą vasaros malonumą. Nors buvome perspėti nuo meškų, bet savomis akimis tematėme tik laukines žašis, stirnelę, voveraites, keletą mažyčių paukštukų, kur be garso nardė medžių šakose, gyvatę, kurią Jonas tuojau nu dorbė ir daug varlių Vlado panaudotų vietoje sliukų meške-riojant žuvis.

Ilgasis savaitgalis bematant praskrido ir atėjus sekmadieniui nenoromis apleidome idealią gamtos vietelę, kad sekantį rytą vėl pradėtume kasdienio gyvenimo dieną.

S. Meškuitis.

ANGLŲ KALBOS VADOVA

Tamsta gali užsisakyti iškirpdamas ir pasiųsdamas su čekiu ar pašto perlaide žemiau tilpusią atkarpą šiuo adresu:

„WORD & PHRASE“, 6660 W. 147th ST., TINLEY PARK, ILL.

Mr., Mrs.	(vardas ir pavardė — rašykite spausdintais rašmenimis)		
nr.	gatvė	miestas	valstybė
Užsakau „Anglų kalbos vadovą“ ir siunčiu pinigų už			
sąsiuvinį \$			
Jau turiu sąsiuvinį I dal. Nr. ir II dal. Nr.			
(Kas čia pastabos neįrašo, gau s veikalą pradedant I-siais sąs.)			
Priedu: čekį-money orderį.			
(parašas)			

Leidyklos pastabos :

Norėdamas gauti vieną sąsiuvinį susipažinti, atsiųsk 60 c. pašto ženklais. Nemokamai vieną prenumeratą gaus tas, kas surinkęs atsiųs keturias prenumeratas.

jant. Tačiau ispūdis buvo pritrenkiantis: pilkiai pasikėlė, ir visas būrys susirinko vienon kalvos pusėn.

„Nesivaržyk, Gustai“, siuvėjas kalbėjo man į ausį, „paimk gerokai aukštą toną“.

Atrodė, bet kokia baimė buvo dingusi jo širdy, arba iš viso jokios nebuvo jis turėjęs. Jisai elgėsi drąsiau, negu prie bičių dreves.

„Pamatysi, ką mano smuikelis sugeba išgroti“, jis šyp-telėjo, nutvėrė smuiką ir, kažin ką pasiutusio spygindamas, pasiileido tiesiai paūka didžiausio vilko linkui.

„Velnio išperos“, jis spieję, „ar girdėjot kada, kaip groja Viešpaties muzikantai!“

Dabar atsitiko kažkas, ko aš nekad nebūčiau tikėjęsis. Vilkas, prie kurio priartėjo Dūkas, metėsi už kadugių krūmo, atsisėdo, ir pakėlęs snukį, pradėjo ilgą, ilgą ir gailų staugimą. Po valandėlės ir kitas ėmė jam pritarti.

„Matai? Ir vilko dūšia šį tą apie muziką suprantą!“ didžiavosi siuvėjas. „Kai tu trimitavai, jie bėgo, o dabar štai visai draugiškai laikosi!“

Iš nuostabos buvau sustojęs dūduoti ir, tiesą kalbant, nieko nebejauchiau. O Dūkas tikrai vaikščiojo palei kadugynus ir grojo, iš pradžių linksmai — polkas ir valsus, po to perėjo į visai liūdnuos motyvus, vaikščiodamas netoli vilkų, lyg būtų šunes. Atrodė, iš siuvėjo sklido kažkokia viršgamtinė jėga. Tą akimirką man buvo aišku, kad kol jis gros, mums nieko baisaus neatstiks. Buvau visai aprimęs. Tada Dūkas, vis tebegrodamas, priartėjo prie manęs ir pasakė: „Gustai, nestoviniuok veltui! Kol aš jiems koncertuosiu, supjaustyk kadugių: bandysim sukurti ugnį“.

Užsimoviau dūdą ant rankos ir pradėjau rankioti kadugių šakas, kitoje pusėje beržo. Tuo metu siuvėjas vis tebesmuikavo, o vilkai, susimetę krūvon, pakėlė snukius į mėnulį, laikas nuo laiko sustaugdavo, kad net juokinga buvo žiūrėti ir klausytis.

Kai buvau pripaustęs geroką glėbį šakų ir priplaišęs beržo tošių, bandžiau sukurti ugnį. Kadugiai staigiai suspragėjo skaisčia liepsna ir vilkai baigę stūgauti metėsi tolyn; kurį laiką mes manėme, kad jie jau visiškai pabėgo.

liu, skeldamas sidabrinus debesis, lyg būtų velnio apšėstas.

„Papūsk dar Gustai, šį kartą arkliui“, pasakė siuvėjas, „tur būt, jau pastebėjai, kad muzika kiekvienam gyviui reikalinga“.

Bet užteko to, kad išbėgome ant kelio priešais važiuojančius. Arklius pavyko suvaldyti.

Tai buvo Petras su jaunuju.

„Ar matėt, plevėsos, ką reiškia vilkai! Jūs du vyrai su visom rogėm pasileidote bėgti, o mes jiems grojome melodijas, kurios buvo skirtos jaunavedžiams“, šaukė garsiu balsu siuvėjas.

„Atleiskit, meisteri“, sakė jaunasai vyras, „kai pamatėm kad jūs nėra, o ir tasai avigalis Petras nieko aiškesnio pasakyti negalėjo, leidomės jūsų pasitikti. Tą choralą mes girdėjome ir niekaip negalėjome suprasti, kas su jumis atsitiko, kad pradėjote dūduoti pakelėje, bet kai pamatėme vilkus, lekiančius nuo kalvos — Dieve pasigailėk! — aš save du kart prakeikiau už žioplumą, kad nepasirūpinau jus garbingai atvežti į vestuves. Na, sėskitės rogėsnai, o čia štai ir gurknelis prieš baimę ir spėiga“.

Dūkas patraukė atsakančią gurkšnį iš butelio, net sukliukėjo, ir pasidarė tuoju atlaidesnis. „Darykit, kaip išmanot, šeimininke, galiu aš ir vilkam pagroti... Bet štai čia — jei nebūtų Gusto su šita nuostabia dūda, galėtumėt įieškoti mūsų kaukelių“.

Dabar aš tikrai supratau, koks puikus žmogus buvo Dūkas, ir atleidau savo širdyje visus bjaurius žodžius, kuriuos buvau iš jo girdėjęs. Be jo patarimo būčiau aš su visa savo dūda senai suėstas.

Sėdom į roges ir nuvažiuojam į Skarius. Ten buvo links mintasi ir grota ligi ryto aušros ir po to dar dvi dienas, kurias turėjome išverti. Ir namo mus parvežė po to kaip tikrus lenkų karalius, su dovanom ir sidabriniais pinigais. Tik-tai meisteris Dūkas buvo kažkaip nusiminęs — „Žiū“, kalbėjo jis, „linksmybės praeina taip pat, kaip baisumai, ir tokių vestuvių niekad nebebus, ir tokių vilkų, kurie manęs klausytųsi“.

Iš latvių kalbos vertė A. Žemaitis.

Kelias į Arktiką

Pradėtas 1948 m. balandžio mėn. ir baigtas tik pereitą pavasarį 99 mylių vieškelis (highway No 10), sujungė Flin Flon su istoriškoju The Pas'o per jį su plačiu pasauliu, kadangi šis No 10 vieškelis turi betarpišką ryšį su USA No 10 plentu, o tuo jau gali važiuoti iš Flin Flon į pat Meksiką!

Šio 99 mylių kelio per uolas ir akmenų kalnus, per prarajas ir raistus (muskeg) ir subarktinis miškus, turpau gelio ežerų ir palei burbuliuojančius tyro šalto vandens upečius, atvėrė daugumai dar nematytą pasaulį. Gamtos išorinė žiaurumą čia švelnina vasaros metu tikrai karštas oras ir visur žaliuoją eglėnais, pušynais, beržynais bei epušrotynais, su įvairiausiais krūmų ir drėgnės vietose gana derlinga dangų įvairių uogynų, gėlių ir krūmokšnių.

Iš gyvosios gamtos čia tai tikrasis laukinių ančių, žąsų, miškinio kurapkų (grouse), ptarmoganų, vandens paukščių rojus. Be to, neretai pasitaiko čia susitikt elnių, briedžių, stirnų, sidabrinių bei rudųjų lapių ir krūmnis vilkas (timberwolf) užklysta. Lūkių tai čia negirdėti.

Ežerai čia tebėra savo visiškoje primityvėje galybėje. Kadangi jie čia yra dažniausia laurai ir šakoti, su daug salų ir pusiasalių, su dažnai sunkiai prieinamais aukštais/akmeniniais krantais, tai čia atvyksta perėti ir vasaroti turbūt viso Amerikos kontinento paukščiai, kuriems ežero vanduo teikia neišsemiamą maistą žuviniai.

Žuvis čia tiek apstu ir tiek įvairios, kad meškeriojimas turi būti pažinti dešimtis, jei ne šimtus rūšių meškerių bei blizgių kiekvienai rūšiui. Kodėl taip yra, kad Dievo stebuklų vietai vietai yra per daug, o kitai visai nelieta? Jei bent po vieną tokį ežerą turėtų kiekvienas miestas ar po vieną mylią tokios dykumos, kokius parkus pasidarytų!

Manitoba jau didelį darbą padarė, pastatydama tą kelią, nes daug kas, kas turi savo mašiną, gali jau bent atostogų čia atvažiuoti. Bet ir kaštavo tas privažiuojimas! Nuo Cranberry Portage iki Cuprus Mine, kuri yra arti Flin Flon, ir kur yra lėktuvams nusileisti stotis, 26 mylių tarpas buvo išpiltas per sunkiausią akmeninį tereną ir kaštavo 875.000 dol. Apie 12

mylių to kelio eina per išpiltus liūnus (muskeg), kurie ko ne prarijo ir mašinas ir darbininkus. Šimtai kordų malkų, sukirstų medžių, akmenų, uolų ir žvyro buvo suversta į tas bedugnes. Vienas didžiulis traktorius (dragline) buvo visiškai nugrimzdęs į liūną, ir su didžiausiu vargu buvo ištrauktas. Dar labiau darba sunkino tai, kad raistuose giliai po velėnos klotu yra amžinas mėlynasis ledas, kuris čia niekuomet neištirpsta, bet kai užpiltas akmenų svoris jį pradeda spausti, jis ima tirpti ir leistas, tai vėl tenka papildomai daug versti bei pilti. Vis tik ir tos kliūtys buvo nugalėtos, ir šiandien kiekvienas kviečiamas į svečius ir pameškerioti į Flin Flon!

J. Pronskus.

DEL „SERGANČIŲ“

TREIGIŲ

Dehi, Ont. „NL“ 36 Nr. buvo paskelbta nevisai tiksliai nutė apie pp. Treigių sirgimą. Teisingai, p. V. Treigys rado reikalingą kurį laiką pailsėti sanatorijoje. Bet paskutiniu laiku jis atrodo labai gerai, kas leidžia manyti, jog jam tenai nebeteks ilgai pasilikti.

Bet įdomu, kas prieš tai matė sergančią p. V. Treigienę? Aš manau, kad p. Treigienės niekas pavargusios nėra matęs. Juodu abu, kaip vienas, randa darbą, visad ką nors dirba apie namus, tai praleidžia laiką padėdami kitiems.

Dar paskutinę gegužinę mes praleidome su p. Treigiu kartu ir iš širdies linkime, prasiųdus rudens parengimams, vėl jį turėtų savo tarpe. Manau, neperdėsiu sakdamas, kad bent koks parengimas, bei organizacinė veikla atrodytų nepilna, jei mes neturėtume p. Treigio. Jis visad pareikingas, iki smulkmenų rūpestingas ir visad visur pirmas, o ne paskutinis.

J. Ž.

GRAŽUS PAPROTYS.

Tillsonburg, Ont. Manau, jau čia daug kam teko girdėti, kad prieš vedybas, jaunavė džiūms pagerbti jų artimieji rengia pobuvį ir juos apdovanoja. Šioje apylinkėje, be prieš vestuvimo pobuvio, dar yra ruošiamas toks ir vaikui gimus.

Iniciatoriai „visai siaptai“ surenka iš pažįstamų pinigų, moterys paruošia užkandžių, o vyrai pasirūpina išgėrimu. Sutartu laiku suvažiuoja pas vieną ūkininką, kad efektingiau, daugybe automobilių, užgrūntų sveikinamųjų kiemą.

Panašus pobūvis įvyko rugsėjo mėn. 30 d. pp. Elenos ir Gedimino Rugienių dukrelės garbei. P. Iz. Liutkienės ir p. E. Tuinylinės iniciatyva buvo tiek rūpestinga, kad nupirkta gana vertingų dovanų, p. J. Liutkus turėjo net trokų vežti. Gražiam sekmadienio pavakary, Augustinavičiaus farmą užplūdo daugybė automobilių. (Rugienis yra Augustinavičiaus žentas ir gyvena drauge).

Po trumpo pasikabėjimo prasidėjo vaišės. Nors patalpos pas p. A. yra gana erdvios, bet svečių buvo tiek gausu, kad turėjo net dviem pamainom sėsti prie stalų. Vakaras, prie alučio ir įvairiausių skanių užkandžių, praleistas labai gražioje nuotaikoje.

Be to, džiugu pastebėti, kad nežiūrint, jog p. Rugienis yra naujas ateivis, bet jo šeimyninės laimės pagerbti buvo surinkę įvairių pasaulėžiūrų žmonės ir rado bendrą kalbą.

Dar panašus pobūvis buvo surengtas gegužės mėn. pp. A. ir Ch. Pocių gimusiai dukrelei. Tik gaila, kad p. Pociuvienė sirgo ir parengimas negalėjo įvykti pilnumo, o buvo įteiktos tik dovanos.

J. Ž.

KAS SKAITO „NEPRIKL. LIETUVA“ — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams! Ekspertas radio ir elektinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd, Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

MOKINKIMAS ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

SEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite:

Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS

SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

COMMERCIAL & INDUSTRIAL ELECTRIC LICENZIJUOTAS ELEKTROS KONTRAKTORIUS

H. LAPAS

PATAISYMAI

VISŲ RŪŠIŲ ELEKTRISKI ĮRENGIMAI BEI

TELEF.: MU 6337

322 WILLARD Ave.

TORONTO - Ont.

Aukos Tautos fondui

RINKLIAVOS APYSKAITA.

Toronto apylinkės LOK'as va, bet ir nesunku, nes LOK'uturė praveisti aukų rinkliavas pakvietė organizacijas, kurias Tautos Fondui. Rinkliava rios atėjo į talką ir tik dėl to jau pasibaigė. Surinkta aukų galime pasididžiuoti čia skelb \$ 105,34. Pačios apyskaitos biamaus rezultatais. Žemiau se paruošimas užtruko ne dėl LO ka organizacijų vardai ir kiek K'o kaltės. Dirbi nebuvo leng kuri organizacija surinko.

Aukų lapai. Suma.

1. Kanados L. Sąjunga Toronto skyrius	1—2	85.00
2. Kanados L-vių Moterų B. Toronto sk.	3—8	176.00
3. K. L. R. L. Moterų draugija	9—10	66.50
4. Mažosios L. Bičiulių Draugija	13—14	90.
5. Parapijos choras	17—18	54.00
6. S. L. A. 236 Kuopa	36—37	54.00
7. Toronto Skautų Tuntas	15—16	107.00
8. K. L. K. Kultūros d-ja Toronto sk.	11—12	130.25
9. Toronto Ateitininkų Skyrius	29—30	36.00
10. Toronto Inžinierių Sąjunga	37—38	45.75
11. Kanados Liet. Tarybos Toronto sk.	23—24	21.00
12. Lietuvių Socialdm. Organizacija	23—24	157.00
13. Toronto Evangelikų Susivienijimas	33—34	50.00
14. Toroto Meno Mėgėjų būrelis	21—22	51.50
15. LAS Toronto sk.	19—20	37.00
16. Kultūros Sambūris „Šviesa“		10.00
17. Toronto apyl. LOK IX. 8. minėjimo apysk.		158.34
18. Toronto Apylinkės LOK iš savo izdo.		50.00

Asmeninės aukos Fondui per išdininką.

19. Berškietis Motiejus	5.00	22. Berškietis Simonas	1.00
20. Berškietinė Petr.	4.00	23. „D“	5.00
21. Berškietytė Danutė	5.00		

Viso... \$ 1405.34

LOK-as dėkoja organizacijoms ir aukotojams.

LOK'o Išdininkas.

J. Novogrodskis,

AUKOS T. FONDUI WEL-LAND'E.

Rugsėjo 16 d. surengtame naitis, St. Šetkus, B. Petryla, Tautos Šventės minėjime, surinkta aukų T. F. 102,50 dol.

Aukojo po 10,— dol. — B. Lomanas, A. Pivoriūnas; po 5,— dol. — J. Blūzas, B. Simonaitis, Šiurkienė, K. Žukauskas; po 4,— dol. — A. Stankevičius; po 3,— dol. — V. Karalius, A. Ignatavičius, Vyšniauskas; po 2,— dol. — M. Kuzavas, A. Kalvaitis, A. Zinaitis, Briedis, Kovernas, V. Markūnas, R. J. Liauba, Naiduškevičius, Linkevičienė, Sta

Welland'o Apyl. L. O. K-tas.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323. J. Alcide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

BALDŲ, ELEKTROS REIKMENŲ, RADIO PREKYBA

Brouillette & Gagnon Ltee

6014 BOULVARD MONK, WI 6144, MONTREAL maloniai kviečia atsilankyti į savo prekybos namus, kur yra gausus įvairių baldų, elektros reikmenų, elektrinių bei gaziųjų pečių, radio (PHILIPS — be kurio europiečiai neapsieina) pasirinkimas.

Duodama lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

6 krautuvės Montrealyje. Pirkite pigiau negu kitur.

Mūsų atstovas lietuvis

JUSTAS STROPUS

Tamstoms maloniai patarnaus, suteikdamas reikalingas informacijas. Susisiekite su juo iš anksto telefonu TR 1610 (6672 Beaulieu St., Ville Emard).

DIPLOMUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS L. ARMALIS

76 Culver St., SIMCOE, Ont.

ATIDARĖ LAIKRODŽIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ.

Priimu taisyti visų rūšių laikrodžius. Darbą atlieku greit, sąžiningai ir žymiai pigiau.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D. BELANGER & SONS

15 METŲ JŲŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių anglišku medžiagų. Darbas atliekamas

SĄŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

Tabako ukio pardavimai

Baigėsi vėl „tabacco harvest“ ir dabar prasideda ūkių pirkimas ir pardavimas. Geras laikas pamatyti tabaką sukrautą daržinėse ir apžiūrėti tabako žemę. Yra geras ūkių pasirinkimas. Vieni parduoda dėl blogos sveikatos, kiti — nebežori dirbti kai banko knygutė pripildyta.

Sašydamis prašau pažymėti, kiek grynais galite įnešti.

CHARLES POCIUS REAL ESTATE BROKER.

Tillsonburg, Ont. Tel. 829J.

Visi įsigykite Naują Knygą,

POEZIJOS ANTALOGIJĄ „ŽEMĖ“.

Antalogiją redagavo Kazys Bradūnas. Studijinį (65 psl.) knygos įvadą parašė Juozas Grinius.

ŽEMĖJE — savo brandžiausią kūrybą spausdina: Juozas Kėkštis, Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka Niliūnas, Vytautas Mačernis ir Henrikas Nagys.

ŽEMĖ išleido „LIETUVIŲ DIENOS“, 9204 S. Broadway, Los Angeles, California. Knyga yra iliustruota ir atspausdinta dviem spalvomis. Apie 200 puslapių. Kaina 4,— dol.

ŽEMĖ galima įsigyti pas leidėją ir šio laikraščio administracijoje.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Pristatymas į namus, o penktadieniais ir į Longeuil. Taip pat prieinama kaina patarnaujančių sunkvežimių.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsisaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsisaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

MŪSŲ SPORTAS

REIKŠMINGAS SĄSKRYDIS

Nežiūrint, kad spaudoje pastoviai kursuoja liūdnės emigrantiško išsiskirstymo ir didelio dolerio „vertinimo“ nuotais, Toronto vyčiai ruošiasi įvykdyti nemažą staigmeną, su organizuojant spalio mėn. 27—28 dd. didesnio masto sporto varžybas, kuriose be vietinių Toronto, Hamiltono ir Montrealo jėgų, taip pat dalyvautų JAV lietuvių sportininkai. Šitoks sąskrydis reikalauja didelio pasiruošimo ir tik dėl sunkesnių darbo ir susisiekimo sąlygų iš JAV, atrodo, pajėgs dalyvauti 2 Chicago ir 1 Clevelando klubas.

Dalyvių skaičius iš kaimynų krašto yra palyginus mažokas, tačiau Chicago lietuvių sporto centras, kur dabar kaupiasi pačios stipriausios sporto jėgos, bus gausiai atstovaujamas. Kadangi kanadiečių lietuvių sporte neginėjamai dominuoja vyčiai, ši sąskrydį galima laikyti Chicago ir Toronto jėgų palyginimu, kuriame kiti miestai vaidins mažiau ryškesnę rolę. Tam atsiliepiama varžybų programos siursumas, pasitenkinant labiau kultivuojamais ir dėl sąlygų uždarų salių žaidimais. Tuo būdu atskiri klubai, turėdami stipresnius vienetus kitose sporto šakose, negalės tarti pilno žodžio. Taip atpuola futbolas, kur labiau pasireiškė „yorkiečiai“, čikagiečiai ir kiti, lengvoji atletika — clevelandiečiai ir tt.

Tačiau šis pirmasis šiaurės amerikiečių sąskrydis, kad ir prie kuklesnės apimties, bus didelis atsiekimas ir įrodymas, kad lietuviško sporto dvasia, nežiūrint slopinančios emigracijos, nepalūžė svetur savo dvasia.

Gal būt, dėl lėšų stokos sąskrydžio rengėjai turėjo susilaikyti nuo vienkartinio sporto leidinio išleidimo, kuris pagal savo mintį būtų virtęs gražiu momento premijavimu ir taip pat visų žemynų, kur įkėlė koją lietuvis sportininkas, sportinės veiklos apžvalga. Šita vykusio idėja, atrodo, bus stengiamasi nors ir vėliau realizuoti.

„Nepr. Liet.“ skaitytojai bus išsamiai painformuoti apie praeinančius susitikimus ir sąskrydžio nuotakas. — alpuk —

FUTBOLIO BARE.

Abi vytičių komandos dėl įvykusios pertraukos sezoniniuose darbuose, kurie ištraukė dalį žaidėjų, turėjo supasuoti iš tolimesnių varžybų. Noras susijungti abi komandas ir padaryti pastovesnį vienetą nepavyko, nes klubas nepajėgė įnešti reikalaviamos piniginės garantijos ir be to, kilo klausimas dėl ankstyvos futbolio sezono pabaigos. Šiomet labai anksti perėjus į normalų laiką, futbolio žaidimai praktiškai neįmanoma praversti paprastomis dienomis po darbo valandų. Likęs savaitgalio laikas ir esanti mažai aikščių ištisai išnaudojama kitių lygų, kurios skuba išaiškinti savo play-off ir būsimų perkopimų kandidatus. Tačiau kitais metais, esant pakankamai mėgėjų, lietuvių turėtų pasitenkinti viena komanda, kuri nežiūrint išsimečiusių darbo sąlygų ir turėdama didesnę dalyvių skaičių, galėtų normaliau kultivuoti savo pamėgtą sporto šaką.

Vienintelėse rugsėjo mėn. rungtynėse lietuvių, kurių pagrindą sudarė klubo jaunieji, Broadview aikštėje nugalėjo kaimynus estus 3:1.

Aukščiausioji Toronto National lygoji, supasavus dėl nepastovumo (bendra torontiškųjų klubų savybė) Austin komandai ir numatant hamiltoniškiaus dalyvius pervesti į kitas Ontario provincijos varžybas, susidaro joje vakansijų. Vienas iš rimčiausių kandidatų, atrod, bus Hungaria klubas, kuris pastoviai, nežiūrint didelės konkurencijos, veda Metro grupės tabelę. Jai neatleidžiamai ant kulnų lipa General Electric ir lenkų White Eagles komandos.

Nuo aukščiau „NL“ pasirodžiusios sportinės žinutės, kad ukrainiečiai dėl rungtynių incidento yra diskvalifikuoti iš futbolo žaidimų, įvyko pasikeitimų. Po pakartotinių protestų, ukrainiečiams užsimokėjus 500 dol. pabaudos ir tiek pat įnešus garantijas, šis klubas atgavo teisę varžytis ir vienoje iš savo pirmųjų rungtynių pelnytai nugalėjo torontiškį Ulster United, kuris šiais metais Montrealyje išnešė Kanados Dominijos taurės nugalėtojo vardą.

DABAR VYKSTA BALF-O VAJUS.

Visose kolonijose prašome suruošti vajuos proga rinkliavas dar Europoj likusiems ir negalintiems išvažiuoti lietuviams gelbėti. Aukas prašome siųsti: United Lithuanian Relief fund if America, 105 Grand Street, Brooklyn 11, New York.

KREPŠINIO SEZONAS AUSTRALIJOJ

Vytis I sudaro: Urnevičius (kap.), Brovčanka, Gurskis, Ignatavičius, Jaciunskis, Kurauskas, Pyragius ir Kitas.

Vytis II sudaro: Čiplys, Alkevičius, Markevičius, Šekas, Dainius, Petkūnas, Šeršnytis, Navakas, Sadauskas, Talanskas, Šiugždinis ir Šliužas.

Mūsų krepšininkai, vadovaujami žinomo krepšininko S. Ginčiausko (buvęs Kovo žaidėjas), savo laimėjimais Vak. Australijoje yra labai populiari. Vasaros turnyre po sunkių rungtynių su latvių komanda Patria laimėjo pirmą vietą. Rungtynės baigėsi 43:32 mūsų kių naudai.

Kreivakojis čempionas.

Clarence DeMar — senas ilgų distancijų — Maratono bėgikas.

Clarence DeMar buvo gimęs su kreiva koja. Iš mažų dienų jis paprastai bėgiojo, — tai buvo jam priemonė ištaisyti koją. Draugas pašepdamas paragino jį įstoti į bėgimo rungtynes. Jis laimėjo. Jame kilo pašėlusios mintis, kad jame glūdi bėgimo galia. Stoją į rungtynes ir išėjo dešimt mylių bėgime laimėtoju. Paveiktas laimėjimu, berniukas su kreiva koja, nusprendė tapti žymiu ilgų distancijų bėgiku. Be patyrimo ir klasės, pastatytas tarp geriausių pasaulio bėgikų.

PADEKIME LIETUVIO VAIKUI

Antano Jakučio, Rheine (Westfalen, Vak. Vokietijoje), šeima ištikta nepaprastos nelaimės: dukrelė Renatė, 11 metų, nors šiaip visiškai sveika, negali kalbėti. Ji nėra nei nebylė, nei kurčia. Ši liga yra labai reta ir pavadinta „Seelentaubheit“ (sielos kurtumas). Tokiems vaikams yra Hamburgėje įsteigta tam tikra mokykla, kurioje jie per 9—12 mėn. išmokinami tinkamai kalbėti, skaityti ir rašyti. Baigę tą mokyklą vaikai gali lankyti paprastą mokyklą.

Renatės tėvai yra tremtiniai.

PERSITVARKĖ ST. CATHA RINĖS LIETUVIAI

1951 m. rugsėjo mėn. 22 d. buvo pasivadinę save KL Taryba, vėliau sąjungą, dar vėliau K. L. B. Žodžių, šioji organizacija yra kaitaliojusi ne tik savo pavadinimą, bet ir savo nusistatymus, kas vertia manyti dėl tų aplinkybių K. L. B. ir nėra pripažinta Centro.

St. Cath. visuot. susirinkimas išrinko naują valdybą iš 5 asmenų, revizijos komisiją iš 3 asm.

Visuotinio susirinkimo pirmininku vienbalsiai išrinktas J. Navasaitis, sekr. A. Norvaiša. Naująją valdybą sudaro šeši asmenys: J. Navasaitis — pirm., Tėvas Petras Baniūnas O. F. M. — vice pirm., B. Ivanauskas — sekr., J. Vyšniauskas — iždin., Ant. Norvaiša — v-bos narys.

Susirinkime buvo iškelta daug gražių minčių bei pasiūlymų, prisimenant brolius lietuvių vargstančius užjūryje, 16 vasario gimnaziją, esančią Vokietijoje, Diepholze, kuriai susirinkime buvo suaukota 28 dol. (aukojusių pavardės bus spaudoje paskelbtos vėliau); pinigai bus pasiųsti p. Peteraičiui.

Todėl Lietuvos Raudonasis Kryžius šiuo atsišaukimu kreipiasi į geraširdžius tautiečius, prašydamas padėti Jonučio šeimai sudaryti galimybę leisti dukrelę Renatę į tą mokyklą ir tuo pagelbėti kūdikiui išgyti tą brangų gyvenimo turtą — kalbėjimo galį.

Pinigus prašome siųsti į L. RK banko sąskaitą: „Litauisches Rotes Kreuz, Konto Nr. 11039, Wuernttembergische Landessparkasse, Reutlingen, Germany“, arba Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Vyr. Valdybai Reutlingen, Lederstr. 94, su pastaba, kad auka skiriama Renatei.

LRK Vyr. Valdyba.

„KARYS“ 10—11 nr. Gražiai išleistas, didelis ir turtinas numeris, papuoštas iliustracijomis.

„UNSERE STIMME“ — atgaivintas dr. Vydūno leistas žurnalas vokiečių kalba.

„EGLUTĖ“ 7 nr. rugsėjo mėnesio. Labai gražiai atrodo — vaikams yra ko ir pasiųskaityti.

„SKAUTŲ AIDAS“ 9 nr. plinta. Gražus ir turiningas numeris. sime.

RENE BOURDAGES Reg'd MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.

SKŪBUS PATARNAVIMAS

Specializuojuos užsakymais paštu (mail orders) iš visų

Canados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf įėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

AUKŠTA KOKYBĖ — ŽEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.

5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14 \$ 6.75	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18 \$ 9.80
2 sv. m. p. kavos		5 sv. g. k. taukų	
1/2 sv. kakao	Nr. 15	2 sv. šokolado	
1/2 sv. šokolado	\$ 5.20	5 sv. m. p. kavos	Nr. 19 \$ 9.50
1/4 sv. arbatos		10 sv. cukraus	
11 oz. kompoto		12 plyt. bulijono	
		3 sv. g. k. taukų	
4 sv. m. p. kavos		(skardinėje)	Nr. 20
1 sv. kakao	Nr. 16	2 sv. m. p. kavos	\$ 7.15
1 sv. šokolado		1 sv. Aliaskos	
1/2 sv. arbatos	\$ 8.90	Salmon	
22 oz. kompoto		1/2 sv. kakao	
		1/4 sv. arbatos	
2 sv. m. p. kavos		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
1 sv. ryžių		1 Qu. alyvos	
4 oz. Salmon	Nr. 17	„Mazola“	\$ 6.00
4 oz. Tuna		1 sv. saldinių	
6 oz. liežuvių	\$ 6.50	1/2 sv. kakao	
1 1/2 oz. j. pipirų		1/4 arbatos	Nr. 22 \$ 6.00
4 oz. kokoso		12 sv. gr. k. taukų	
3/4 oz. kardamono			
1 1/2 oz. cinamono		Individualūs paketai	
1 oz. majorano		ruošiami susitarus.	
1 1/4 oz. paprikos		Kava į visus paketus dedama po 1 sv. skardinėse.	

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsilaukti kurso.

HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg., PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.

SAVININKAI BR. JOCAL

Lietuviškoje

Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai salionų, sofų, fotelių. „St. Louis Textiles“ užuolaidų ir baldams medžiagų.

Didžiausias pasirinkimas atstovybė — pardavimas. gatavų minkštų baldų (per 500 vienetų), matrasų, vaikams lovelių tisiog iš faebriko sandėlių.

LIETUVIAMS SPECIALI NUOLAIDA.

3 East Notre Dame St., Telefonas MA 1006.

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

PRITYRĖS EUROPIETIS SIUVĖJAS

K. STRAZDINS

priima vyriškų ir moteriškų drabužių už-mus ir pataisymus. 4858 Jeanne Mance, Montreal. TEL. CR 3668. Skambinti vakarais po 6 val. (kalba latviškai, vokiškai, rusiškai)

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importą ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDO'N BEAUTY SAION

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-

LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Tel. FI 0208.

BELLAZZI - LAMY, INC

TR 5151

7679 George St.,

Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ

IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMUS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO

899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.

SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI.

HAMILTON

SKELBIMAS.

Kanados Lietuvių Bendruomenės susirinkimas, kuris laikomėnės, Hamiltono Apylinkės Valdyba visų Kanados lietuvių žiniai, kad 1951 metų lapkričio mėn. 4 dieną 5 val. p. „Dainavos“ salėje — 469 Bay St. N. Hamiltone, šaukiamas visuotinis metinis Hamiltono Apylinkės gyventojų susirinkimas šia dienvotvarke:

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimai,
3. Praėjusio visuotinio narių susirinkimo protokolo skaitymas.
4. Apylinkės valdybos pirmininko pranešimas, dėl atliktų valdybos darbų,
5. Kontrolės komisijos pranešimas,
6. Tautos Fondo Atstovybės pranešimas,
7. Apylinkės Valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai,
8. Klausimai ir sumanymai.

Kviečiamu laiku nesusirinkus pakankamam dalyvių skaičiui, po valandos, t. y. 6 val. pp. toje pat vietoje įvyksta ant

Apylinkės Valdyba. LITERATŪROS VAKARAS.

KLB Hamiltono Apylinkės valdybos kvietimu atvyksta trys sparnuoto žodžio didieji: B. Brazdžionis, A. Gustaitis ir H. Kačinskas. Šis literatūros vakaras įvyksta „Dainavos“ salėje 469 Bay St. N. spalio 21 d. 18 val. Visi tą dieną ateikime atsigavinti sparnuotų žodžių, nes tokios apimties vakaras Hamiltone pirmutinis ir vienintelis.

RUOŠIAMAS SIUPINYS.

Tautos Fondo atstovybė Hamiltone rengia šį rudenį pirmą savo parengimą vakarą — šiupi

DEMESIO HAMILTONUI!

Spalio 27 d. 19 val. „Dainavos“ salėje: 469 Bay St. N. įvyks didelis ir įdomus koncertas —

SIUPINYS

Programoje SOLO DAINOS, TAUTINIAI ŠOKIAI, DEKLAMACIJOS, BALETAS, AKORDEONO IR PIANO MUZIKA.

Nuoširdžiai kvičiame visus lietuvius maloniai praleisti laiką ir savo atsilankymu paremti laisvės kovą.

Gros „AIDAS“. Veiks BUFETAS. Tautos Fondo Kanadoje Hamiltono Atstovybė.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išeina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

2832 ALLARD TR. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokių rūšių kilimus ir fotelius (Chesterfields), garinus lengvus ir sunkius. Sutausome rūbus (širius), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame. Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

WINDSOR

ŠOKIŲ VAKARAS.

Windsor, Ont. Windsorio gėlinis orkestras. Apatinėje salėje įrengtas bufetas su stip-tetas spalio mėn. 20 d. Croa-tian National Home salėje: 2520 Seminole St. rengia nuotaikingą šokių vakarą.

Šokiams gros puikus pramonė. Programa bus nauja ir pirma kartą Hamiltone. Programos dalyviai yra senieji ir naujieji ateiviai. Tikimasi, kad visiems bus malonu pamatyti programą, o po programos jau kiai pasižinti. Tuo pačiu tai bus ir didesnis senųjų ir naujų ateivių susiartinimas. Tad tautiečiai maloniai kviečiami į šį parengimą, nes savo apsilankymu paremsite laisvės kovą. Šis parengimas įvyksta „Dainavos“ salėje spalio 27 d. 19 val.

MIRĖ.

Spalio 6 d. Hamiltone mirė Vladislava Stankevičienė, 82

Spalio mėn. 20 d., šeštadienį, 8 val. H. L. S. K. „KOVAS“ St. Michael's Parich Hall, 213 James St. (buvusioje Centrall Hall), rengia

šokių vakarą

Veiks turtingas BUFETAS Gros italų DŽAZAS. Kviečiame visus dalyvauti

H. L. S. K. „KOVAS“

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys.

Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.

TEL. LA 8621.

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longueil.

Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas vi sėse draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CI 2363

PADEKOS

1951 m. rugsėjo 22 dieną mūsų gyvenime mums yra reikšminga, nes prieš 25 metus, gyvendami dar Lietuvoje, Kaune, susituokėme. Manėme, kad ši diena težinoma mums vieniems. Ir kaip gi mes nustebome, kai rugsėjo 22 d. DLK Vytauto klube, kurin bičiuliai pp. Sadauskai, įtikinę mus, jog reikia nors vieną kartą linksniau praleisti vakarą ir pasižmonėti didžiąjame Montrealy, prikabino mus iškilon ir, kaip lietuviams esą dera, pradėti nuo lietuviškos svetainės, tai ir atvežė mus į lietuvių klubą. Bet, pasirodė, kad tai

NETIKĖTA DOVANA KALI FORNIJOS FARMERIAMS.

Štai koks nuostabus įvykis neseniai atsitiko Kalifornijoje, Kolorado dykumoj, Coach del la Valley farmeriams, auginan tiems vynuogėms. Gretimoj apylinkėj didelė Amerikos filmų bendrovė Columbia suko filmą

Upė turinti ke liolika pėdų gilumo ir apie šimtą pėdų platumo turėjo būti padaryta dirbtinu būdu. Dėl to milžiniški siurbliai visą dieną pumpavo vandenį iš All American kanalo. Kitame gale upės buvo pastatyti specialiai tam tikslui į dykumą atvežti sunkieji buldozeriai, kurie už tvenkė vandenį. Pabėgimo sceną susukus, buvo numatyta nu leisti vandenį į sausą tyrliaukių

Didžiausią ačiū reikiame rengėjoms p. E. Tuinylėnei ir p. J. Liutkevičienei, p. V. Ignai farmeriai puolė prašyti filmos čiu už sveikinimus ir linkėjimų, kad atiduotų jiems mus visų susirinkusių vardu, tą vandenį. Į jų prašymą bu ir atsizvelgti, buldozeriais vanduo buvo numūmtas iki jų laukų ir šiaip farmeriams buvo su gera širdis ir linksmi veidai suteikta didelė pagalba sausniukuomet neišdils iš mūsų atros metu, kada jie gavo kelis tūkstančius akro - pėdų vandens visai dovanai. (j.)

buvo tikrai gudri priemonė mums sudaryti staigmeną - siurpryzą. Ir mus tikrai nuste bino daugybė žmonių ir iškilingas mūsų sutikimas, kaip ir anąkart prieš 25 m., su tradicine duona — druska ir taurėmis. Paskui sekė turtingos vai - - - nos, daugybė sveikinimų žodžių ir raštų, kurių nei suminėti galima. Tai vis padarė ne tikrai organizatoriai, kuriems čia turime didžiai padė likoti, bet ir didelis tautiečių būrys — giminės, draugai ir bičiuliai. Visiems todėl tariame nuoširdų ačiū.

Siurpryzo iniciatoriams ir organizatoriams pp. Ališauskams, pp. Budreikams, pp. Baltakiams, pp. Kuprevičiams, p. Jaseckienei, p. Ramanauskie nei, p. Zabielienei, p. Vilimui ypatinga mūsų padėka. Talki ninkėms panelėms — Ališauskaitei, Kazlauskaitei, Jaseckaitei, Kriaučiūnaitei, Atraiytei, Palubinskaitei, Kuprevičiūtei, Žilinskaitei, Matulytei — mielas ačiū. Mums gražiai apdovanojusiems visiems pobūvio dalyviams, p. Vaupšienei su šeima, p. Petrui Ražanui iš Saskatchewan, pp. Savičiūnams iš Bostono, Dr. R. Trec rone nuoširdus mūsų ačiū.

Anelė ir Ignas Salala.

Dėkojame nuoširdžiai už su rengtą staigmeną (shower) mūsų dukrelei Loraine, kuris suteikė dau gžiausmo.

Didžiausią ačiū reikiame rengėjoms p. E. Tuinylėnei ir p. J. Liutkevičienei, p. V. Ignai farmeriai puolė prašyti filmos čiu už sveikinimus ir linkėjimų, kad atiduotų jiems mus visų susirinkusių vardu, tą vandenį. Į jų prašymą bu ir atsizvelgti, buldozeriais vanduo buvo numūmtas iki jų laukų ir šiaip farmeriams buvo su gera širdis ir linksmi veidai suteikta didelė pagalba sausniukuomet neišdils iš mūsų atros metu, kada jie gavo kelis tūkstančius akro - pėdų vandens visai dovanai. (j.)

H. G. Rugieniai. R. R. 4. Tillsonburg, Ont.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŪSŲ PATARNAVIMUI. PRASOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

P. ADAMONIS.

FILATELISTŲ ŽINIAI,

Festival of Britain proga, BRITŲ PASTAS išleido 6 rūšių festivalį propoguojančius PASTO ŽENKLUS, kurių bendra vertė 38 šilingai ir ½ peno. Jų kai na Kanadoje doleriais 5,70. NORINTIEJI šių pašto ženklų įsigyti, PRANEŠA savo tikslių adresą ir PINIGUS SUMOKA „NL“ ADMINISTRACIJAI. Ženk lai užsisakiusiems bus išsiųsti tiesiogiai iš Anglijos. „NL“ Administracija .

IVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —

— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

Lietuviai laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ZUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que.

Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6,30 val.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOI AIDA.

2 sv. kiaušinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaušinių taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

1 sv. šokolado

2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaušinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4 1/2 sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 24 — \$ 11.50

5 sv. rūkytų lašinių

3 sv. kiaušinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

2 sv. kakavos

2 sv. šokolado

2 sv. marmelado

2 sv. sūrio 40% riebi.

Siuntinys Nr. 25

E. 9 sv. kiaušinių taukų

..... \$ 5.25

C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00

Siuntinys Nr. 94

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

I. 5 sv. margarino \$ 3.70

Siuntinys Nr. 1 — \$ 6.70

2 sv. kiaušinių taukų

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. salami dešros

2 sv. (be 2 ozo.) ken. bek.

1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaušinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. kiaušienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

2 sv. cukraus

1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus — \$ 2.60

B. 20 sv. cukraus — \$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

DIDIEJI ŽODŽIO MENININKAI TORONTE

SIE LIETUVIŠKOJO ŽODŽIO MENININKAI, VISUR ŽAVEJĘ KLAUSYTOJUS, ŠI ŠEŠTADIENI, SPALIO 20 DIENĄ, 8 VAL. VAK., PUNKTUALIAI, TORONTO EATONO AUDITORIJOJE, DUODA LITERATŪROS VAKARĄ — KONCERTĄ. VAKARO PROGRAMA BUS GRAŽIAUSIA IR ĮSPŪDINGIAUSIA. ĮEJIMAS — ĮŽANGA: \$ 2,—, 1,50 ir 1,—. BILJETŲ GALIMA ĮSIGYTI: „TULPES“, „BALTIC“ IR „ATLANTIC“ VALGYKLOSE, PAS RENGĖJAS IR PRIE ĮEJIMO EATONO AUDITORIJOJE. VISI LIETUVIAI MALONIAI PRAŠOMI DALYVAUTI. KAS PRALEIS ŠIĄ PRO-GĄ, TIKRAI PASIGAILĖS.

Kanados Lietuvių Moterų
Bendruomenės Toronto
Skyrius.

Henrikas KAČINSKAS

Bernardas BRAZDZIONIS.

Antanas GUSTAITIS.

MONTREAL

PERSITVARKĖ CENTRINĖ TAUTOS FONDO
ATSTOVYBĖ

Kanadoje Tautos Fondo atstovybė buvo sudaryta 1949 m. rudenį, kai Vyriausis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, trumpai vadinamas VLIKu, patvirtino Kanados Lietuvių Centro Tarybos rekomenduotus kandidatus — p. M. Arlauskaitę ir L. Girinį - Norvaišą. Jų darbas davė gražių vaisių, nes lietuviai atsiliepė į jų atsisaukimus ir dabar TF kasoje yra jau per 9.000 dolerių.

Padaugėjus darbų, VLIKas paprašė atstovybę padidinti. KLB-LOKas pasiūlė dar du kandidatus, todėl dabar Centrinė Tautos Fondo atstovybė sudaro šie žmonės: buvusieji p. Arlauskaitė ir p. Girinis ir naujai patvirtintieji — P. Adamonis ir p. Jurkus.

Atstovybė, norėdama sustiprinti pasitikėjimą, padarė esminių nutarimų: pirmininkė, reikalui esant, gali iš banko išimti ne daugiau 10 dolerių; jeigu gi reikia išimti didesnę sumą, tai dėl to turi būti padarytas visos atstovybės nutarimas. Naujai susiformavusi TF atstovybė pasiskirstė pareigomis taip: Pirmininkė Marija Arlauskaitė, p. Girinis ir p. Jurkus veda spaudos ir organizacinius reikalus ir p. Adamonis raštinę ir reikalų tvarkymą.

KLB — LOKO POSĖDIS
Šį penktadienį, spalio 19 dieną 8 val. vakaro „NL“ redakcijoje šaukiamas KLB — LOK-o posėdis, kurio dienotvarkėje svarbūs klausimai — registracijos baigimo, paskirtymas apygardoms, sąmata ir tt. Prašomi atsilankyti visi nariai ir prašoma nesivėluoti.

ISNUOMOJAMAS kambarys viengungiui vyrui (Frontenac ir Sherbrooke). Teirautis po 6 val. vakaro, tel. HO 6633.

ISNUOMOJAMAS kambarys vedusiems arba pavienėms moterims prie pat Willibord mokyklos ir liet. bažnyčios. Tel. YOrk 1270. Teirautis vakarais po 6 val.

GRAŽIOS SIDABRINĖS SUKAKTUVĖS.
Praėjusį šeštadienį, spalio 13 d., Šv. Kazimiero parapijos svetainėje žinomųjų imonininkų Anastazijos ir Jono Matulaičių garbei, daugiausia p. A. Mankaus iniciatyva, buvo suorganizuotas iškilmingas minėjimas, kuriame dalyvavo apie 150 asmenų.

J. GRAŽYS
SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SĄŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun.
Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

• ELEKTRA • RADIJAS • TELEVIZIJA

REGISTRUOKITĖS DABAR į spalio mėnesį prasidedančius dieninius, vakarinius ir korespondencijos būdu kursus.

Raštinė veikia kasdien 9—5 ir vakarais 7—9.

CANADIAN SCHOOL OF ELECTRICITY

1204 Crescent St., Montreal, P. Q.

Telefonas UN 6-0959.

Pavardė
Gatvė
Miestas Amžius

Kažin ar taip jau blogai?

Nemalonai nustebino mane gerb. Aušros Vartų parapijos klebono griežtas pasisakymas „Ecclesijoje“ dėl „N. Lietuvoje“ patalpintų korespondencijų apie „Auklėjimą konfesinėse mokyklose“ ir apie civilinę metrikaciją Toronte.

Tuos straipsnius paskaitęs, aš niekaip nepajėgiau suprasti, kuo ten įžeidžiama bažnyčia ir griauinama krikščioniškoji moralė. Jei „NL“ būtų partinis krikšč. demokratų laikraštis, sutinku, kad tuo atveju gal netiktų tos rūšies straipsnius į jį talpinti, bet, kaip gerb. klebonas išsireiškė „NL“ yra tolerancijos laikraštis, o be to straipsniu „Auklėjimas ir konfesinės mokyklos“ yra tik patikslinama tai, kas „Tėviškės Žiburiuose“ buvo nepagrįstai ir tendencingai išvedžiojama.

Nesu žurnalistas ir pareiškiu savo nuomonę vien tik dėl to, kad domiuosi tais klausimais ir mėgstu objektyvumą.

Nedaug ką turėčiau pasakyti dėl civilinės metrikacijos. Patinka kam ar ne, bet civilinė metrikacija yra daugumoje valstybių įstatymų globoje ir būtų bergždžias ir net neprasmingas darbas pasisakyti prieš ją, ar už. Ir jau vien dėl to fakto, kad civilinė metrikacija yra valstybės toleruojama, negali būti niekam įžeidimo, jei apie tai painformuojama per spaudą.

Dėl auklėjimo konfesinėse mokyklose pilnai palaikau „N. L.“ korespondento teigimus ir tam patvirtinti noriu čia pateikti visą eilę faktų. Iš jų kiekvienam bus aišku, kad Kanados mokyklose tiek religinių dalykų dėstymas, tiek ir religinių praktikų atlikimas yra tokiame privilegijuotame padėtyje, kokios jokioje kitoje valstybėje tikrai nėra. Todėl ir konstatavimas, kad taip yra, yra visai pamatuotas.

Tie reikalai man ypač yra gerai žinomi, kadangi pats turiu dvejetą mokyklinio amžiaus vaikų, taigi domiuosi, kokias žinias jie mokykloje įsigyja ir kas ir kaip ten yra dėstoma.

Pirmiausia, katalikų mokykloje yra negirdėtai daug religinio pobūdžio pamokų, kaip katekizmas, liturgija, Šv. Istorija ir panašiai. Jų yra tiek daug ir jiems skiriama tiek laiko, kad bendro lavinimo dalykams lieka visai mažai laiko ir jiems skiriama visai mažai reikšmės; jie praeina apgrai bomis, paviršutiniškai. Kaip

IR VĖL NAUJIENA LONDONE!!!

Pageltusiems lapams krintant, rudens sezono atidarymo proga, šių metų spalio 20 dn. 355 Clarence Street „Baltica“ salėje, įvyksta pirmasis LONDONO LIETUVIŲ DŽASO PASIRODYMAS.

Todėl kviečiame visus Londono ir plačių apylinkių lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti, linksmai pasidžiaugti, atsigavinti skaniais gėrimais bei užkandžiais.

Pradžią: 7 val. vakaro,

Pabaiga: nelaukiama ateis.

TORONTO

J.J.J. DĖL CIVILINĖS METRIKACIJOS
PERDEJO

Ontario provincijos parlamento seimas yra išleides per vieną dieną.

Dėl pigumo sutuoktųjų įstatymą, pagal kurį ir Ontario provincija, kaip ir daugumas kitų valstybių, įstatymu įteisino civilines sutuoktuves.

Tačiau Toronte lietuvių civilinėms tuokiamosi labai nedaug. Anaipol ne „po kelias lietuviškas poras kas savaitę“, kaip p. J.J.J. rašo.

Be to, civilinių sutuoktųjų procedūra faktinai yra sudėtingesnė kaip bažnytinė. Čia reikia viskas įrodyti dokumentais ir laukti kelias dienas, kai pav. katalikų bažny-

čioje galima susitokti viso mentas—seimas yra išleides per vieną dieną. Dėl pigumo sutuoktųjų įstatymą, pagal kurį ir Ontario provincija, kaip ir daugumas kitų valstybių, įstatymu įteisino civilines sutuoktuves. Tačiau Toronte lietuvių civilinėms tuokiamosi labai nedaug. Anaipol ne „po kelias lietuviškas poras kas savaitę“, kaip p. J.J.J. rašo.

Kiek žinoma, tikrai išimtiniais atvejais lietuviai tuokiasi civilinėms, nes katalikai tuokiasi katalikų bažnyčioje, evan gelikai— evangelikų, kitokių tikybų— savo bažnyčiose. Ir bendrai, kadangi bažnytinės sutuoktuvės tikintiesiems yra privalomos ir turi visas ir civilines teises, tai žmonės, ypač brangindami ir gražius papročius, daugiausia, žinoma, nepa lyginamai tuokiasi „tikybiškai“.

P. J.J.J. žinėlė nėra laisva nuo propagandinio momento, kurio lietuviai visai nereikalingi, nes tas įnesa nedarnos. Torontietis.

Red. apgailestauja, kad ji nepakankamai p. J.J.J. žinėlę pakontroliavo ir nepašalino iš jos propagandinės, prasikalančios tendencijos kuri, visai teisingai sako p. Torontietis, lietuviams, kaip sąmoningiems žmonėms, yra visai nereikalinga.

OLIMPIADOS NUGALĖTOJAMS GAUTOS JAU 2 TAURĖS.

Krepšinio nugalėtojai gaus 32 inčų aukščio taurę, kurią skiria sporto populiariizacijai Amerikos lietuvius Dr. Kazys Alminas su išgraviruotu motto:

„Kilnūs siela, tvirti kūnu — tarnaukime Lietuvai“.

Š. Amerikos Lietuvių krepšinio nugalėtojams Dr. Kazys Alminas.

Žinomas Lietuvoje fizinio auklėjimo veikėjas ir žymus lengvaatletas p. Vl. Bakūnas atsiuntė 50 dol. taurės nupirkti mui.

Lietuviai sportininkai ir Sp. k. „Vytis“ jiems didžiai dėkingi.

Sp. K. „Vytis“.

IS TORONTO L. N. F. VEIKLOS.

Toronto Lietuvių Namų Fondas po užtrukusių išsiaiškinių valdžios įstaigose tęsia savo veiklą. Toronto lietuvių namų įsigijimo reikalu artimiausiu laiku bus sušauktas viešas lietuvių mitingas.

PIRMOJI AUKA TORONTO LIETUVIŲ NAMAMS.

Kontraktorius J. Strazdas paaukojo 100 dol. Toronto Lietuvių Namų Fondui. Koresp.

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas), nuosavybės perleidimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pilietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuorašai. — Visokeriopos informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas pri-tyrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880